

Mestna občina Celje
Komisija Mladi za Celje

ALI ŠE ZNAM KOMUNICIRATI?

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTORJI:

Mihael Arčan
Peter Dujaković
Oskar Jekl

MENTORICA:

Tjaša Skrbinek prof. razrednega pouka

LEKTORICA:

Petra Galič prof. slov.

Celje, marec 2016.

RAZISKOVALNA NALOGA
Ali še znam komunicirati?

Osnovna šola Hudinja Celje

ALI ŠE ZNAM KOMUNICIRATI?

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTORJI:

Mihael Arčan 9. a

Peter Dujaković 9. a

Oskar Jekl 9. a

MENTORICA:

Tjaša Skrbinek prof. razrednega pouka

LEKTORICA:

Petra Galič prof. slov.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2016

KAZALO

1. UVOD.....	6
2. TEORETIČNI DEL	8
2.1 POJEM KOMUNIKACIJA	8
2.2 RAZVOJ POJMA KOMUNIKACIJE.....	8
2.3 OSNOVNI MODEL KOMUNIKACIJSKEGA SISTEMA.....	9
2.4 SREDSTVA KOMUNICIRANJA	9
2.5 KOMUNIKACIJA MED ŽIVIMI BITJI	10
2.6 VRSTE KOMUNIKACIJE	11
2.7 VERBALNA IN NEVERBALNA KOMUNIKACIJA	14
2.8 OVIRE PRI KOMUNICIRANJU	16
2.9 INFORMACIJSKA KOMUNIKACIJSKA TEHNOLOGIJA	18
3. RAZISKOVALNI DEL	20
3.1 OPIS RAZISKOVALNEGA PROBLEMA	20
3.2 CILJI NALOGE	20
3.3 RAZISKOVALNE HIPOTEZE	21
3.4 METODOLOGIJA	22
3.4.1 RAZISKOVALNI VZOREC	22
3.4.2 MERSKI INSTRUMENT	22
3.4.3 POSTOPKI ZBIRANJA PODATKOV	23
3.4.4 POSTOPKI OBDELAVE PODATKOV	23
4. OSREDNJI DEL NALOGE	24
4.1 REZULTATI IN INTERPRETACIJA	24
4.1.1 ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA	24
5. DISKUSIJA	36
6. ZAKLJUČEK	41
7. LITERATURA	42

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Namenjen čas mladih pri uporabi različnih načinov komunikacije	24
Graf 2: Največkrat uporabljeni načini komuniciranja učencev s starši	25
Graf 3: Največkrat uporabljeni načini komuniciranja učencev s prijatelji	26
Graf 4: Osebe, katerim se učenci največkrat zaupajo	27
Graf 5: Mnenje učencev o pomembnosti pogovora in življenju brez njega	28
Graf 6: Razlogi, zakaj je pogovor za učence pomemben.....	29
Graf 7: Mnenje učencev o drugi obliki komunikacije, ki lahko nadomesti pogovor.....	30
Graf 8: Nadomestne oblike za ustno komuniciranje.....	31
Graf 9: Navezovanje stikov z neznano osebo.....	32
Graf 10: Navezovanje stikov z neznano osebo glede na spol osebe.....	33
Graf 11: Mnenje učencev o tem, ali znajo in dovolj komunicirajo	34
Graf 12: Mnenje učencev o tem, ali znajo poslušati	35

KAZALO TABEL

Tabela 1: Število anketiranih učencev glede na spol in razred	22
---	----

POVZETEK

V raziskovalni nalogi smo ugotavljali, na kakšne načine in koliko časa učenci v današnjem času komunicirajo, katere oblike komuniciranja uporabljajo pri komunikaciji s starši in prijatelji ter katerim osebam najbolj zaupajo. Zanimalo nas je, ali je zanje pogovor pomembna oblika komunikacije in ali obstajajo druge oblike, ki bi ga lahko nadomestile. Želeli smo izvedeti, kako učenci navezujejo stike z neznano osebo in kako se ob tem počutijo. Prav tako smo želeli predstaviti kritično mišljenje učencev o tem, ali znajo in dovolj komunicirajo ter kako znajo poslušati druge osebe. V raziskavi je sodelovalo 264 učencev iz Osnovne šole Hudinja, od 4. do 9. razreda. Rezultati so pokazali, da učenci danes največ časa uporabljajo moderne oblike komunikacije (IKT). S starši in prijatelji največkrat komunicirajo osebno in starši so tiste osebe, ki jim učenci največkrat zaupajo. Večini učencem je pogovor zelo pomemben v življenju, saj z njim rešujejo probleme. Nekateri učenci so mnenja, da lahko pogovor nadomesti komuniciranje preko mobilnega telefona, SMS sporočil in interneta. Večina učencev se težko začne pogovarjati z neznano osebo, saj se ob tem počuti neprijetno in nesproščeno ter ne ve, o čem bi se pogovarjali. Rezultati so pokazali, da učenci znajo in dovolj komunicirajo ter znajo poslušati druge.

1. UVOD

»Če bi mi vzeli vse sposobnosti razen ene, bi želel zadržati moč komunikacije, saj bi z njo hitro ponovno osvojil vse ostalo.«

Daniel Webster

Komunikacija je osnovni temelj posameznikovega življenja. Lahko rečemo, da je del našega vsakdana in človekova osnovna potreba. Že v zgodnjem otroštvu se srečamo s prvimi oblikami nebesedne komunikacije. Starši so tisti, ki otroka naučijo in seznanijo z besednim in nebesednim izražanjem. Družina je primarno okolje, kjer poteka v večini osebna komunikacija in kjer se izoblikujejo otrokovi prvi medosebni odnosi ter zaupanja.

S komunikacijo se srečujemo tudi kasneje, v različnih življenjskih okoljih in obdobjih, tako v vrtcu, šoli idr. S pomočjo nje vzdržujemo in razvijamo svojo osebnost, medsebojne odnose, svoje sposobnosti oziroma razvijamo svojo identiteto. Z učinkovitim komuniciranjem človek ne samo da ponudi, ampak ogromno pridobi v izmenjavi vseh informacij, in s tem razvija svoj čustveni ter spoznavni svet, rešuje probleme in dosega željene cilje. Lahko rečemo, da je komuniciranje eden temeljnih pogojev za človekovo preživetje.

V današnjem času, ko je tempo življenja zelo hiter in velikokrat gremo eden mimo drugega, je še kako pomembno, da ohranjamo komunikacijo in s tem medosebne odnose. Sedaj je tudi čas, ko v ospredje prihaja moderna informacijsko-telekomunikacijska tehnologija (IKT) in tradicionalne oblike komunikacije počasi izginjajo. Znano je, da vedno večji delež otrok v Sloveniji uporablja za komuniciranje svoj mobilni telefon ali računalnik oziroma internet.

Za to temo smo se odločili, saj nas področje komuniciranja izredno zanima. Ko hodimo po mestu ali pa smo v popoldanskem času zunaj, vidimo veliko otrok in mladih, ki ves čas držijo v rokah telefon, tablice, ko se z nekom pogovarjajo, in ni več tistega očesnega stika, ki so ga poznali naši starši. Ali res IKT tehnologije prihaja v ospredje pred tradicionalnimi oblikami?

Ljudje smo narejeni, da se družimo in pogovarjamo in všeč nam je, če smo v družbi, kjer nas spoštujejo in se počutimo dobro. Prav tako, kadar nam je hudo, če imamo težave, radi to z nekom delimo, in spraševali smo se, ali še danes znamo osebno komunicirati in se zaupati

RAZISKOVALNA NALOGA
Ali še znam komunicirati?

najbližjim okoli sebe. Zanimalo nas je, ali je pogovor v očeh otrok pomembna oblika komunikacije, ali jo lahko mobilni telefon in druge oblike IKT tehnologije nadomesti.

S to raziskovalno nalogo bomo poskušali odgovoriti na marsikatero vprašanje in skozi oči osnovnošolcev raziskali, kako mladi znajo komunicirati, poslušati in kakšnih oblik komuniciranja se največ poslužujejo.

2. TEORETIČNI DEL

2.1 POJEM KOMUNIKACIJA

Komunikacija je izraz, ki izvira iz latinskega glagola »communicare«, ki pomeni napraviti, sporočiti, se posvetovati, deliti kaj s kom oziroma se o čem pogovoriti. Vse to poteka v določeni skupnosti oziroma medsebojni zvezi. Če pogledamo globlje, latinski izraz »communio« pomeni skupnost, medtem ko izraz »communicate« izraža določeno sporočilo, naznanilo in povezanost. Če vse skupaj povzamemo, opazimo, da izraz komunikacija pomeni nekaj aktivnega in dinamičnega, ki nosi sporočilni pomen ter se izvaja v medsebojnih zvezah (Jelenc, 1998).

Danes lahko v SSKJ preberemo, da je komunikacija sredstvo, ki omogoča izmenjavo in posredovanje informacije (Slovar slovenskega knjižnega jezika, 4. 2. 2016).

Preberemo lahko, da informacija poteka od posameznika do posameznika. Le-ta se pretvori v razumljive simbole. Na sprejemanje in oddajanje informacij vplivajo motivi, stališča in izkušnje posameznika (Jelenc, 2002).

2.2 RAZVOJ POJMA KOMUNIKACIJE

Pojem komunikacije se je v zadnjih stotih letih zelo razvil, saj se ga lahko preučuje na različne načine in z različnimi metodami. Pokazatelji le-tega so namenjene vrstice, ki jih posamezniki, ki pišejo o komunikacij, zapišejo pri razlagi pojma (Blažič, 2002).

V začetni fazi gre pri pojmu komunikacije za skromno navezo na medčloveškem področju. Po 2. svetovni vojni je bil pojem dopolnjen s poročevalsko tehniko, telefonsko povezavo in zunaj telefonskimi pogovori. Nato se je obseg pojma komunikacije še bolj razširil. Po letu 1970 se le-ta ne uporablja samo na tehničnem, ampak tudi na socialnem področju. Kasneje je človeški vidik komunikacije zopet zavladal nad tehniko, vendar ne za dolgo. Pričela se je revolucija komunikacije, v kateri je bila v ospredju elektronska obdelava podatkov. Tukaj si je oglaševanje začelo utirati pot med izdelkom in potrošnikom. Leta 1979 je komunikacija prvič omenjena kot dvosmerni proces, pri katerem gre za izmenjavanje informacij. Pred tem pa je bilo ves čas v ospredju enosmerno sporočanje. Kasneje so o njej govorili tudi znanstveno, danes pa je ta raznovrsten pojem, ki ni le temelj medosebnega pogovora, ampak tudi zajema

oglaševanje, odnose z javnostjo, informacijsko-telekomunikacijsko tehnologija itd. (Blažič, 2002).

2.3 OSNOVNI MODEL KOMUNIKACIJSKEGA SISTEMA

Model komunikacijskega sistema je sestavljen iz:

- oddajnika,
- prenosnega kanala in
- sprejemnika.

Oddajnik je oseba, ki mu lahko rečemo odpošiljatelj, govorec, igralec oziroma vse tisto, ki oddaja sporočilo in ima določen cilj.

Sporočilo je oddano po prenosnem kanalu. To je lahko preko zraka, svetlobe, električna nihanja ipd. Pri prenosu lahko pride do motenj, kar lahko povzroči, da se sporočilo izkrivi ali postane nedoločno. Na takšen način lahko zelo jasna sporočila izgubijo sporočilno vrednost. Sprejemnik je oseba ali naprava, ki poslano sporočilo sprejema (Blažič, 2002).

2.4 SREDSTVA KOMUNICIRANJA

Pri komuniciranju se informacije od posameznika do posameznika prenašajo s pomočjo znakov. Znaki so dražljaji, ki vplivajo na reakcijo posameznika, kar povzroči, da vpliva na njegovo vedenje. Znake lahko razdelimo na naravne in umetne (Jelenc, 1998).

NARAVNI ZNAKI

So znaki, ki nastanejo spontano. Gre za izraze določenih emocionalnih stanj. Tisti, ki ima možnost opazovati naravni izraz, si ga predstavlja kot veselje, jezo, žalost, strah, itd. (Jelenc, 1998).

UMETNI ZNAKI

So skupine linij, oblik, glasov, ki so značilne in označujejo določene pojave. Te znake je oblikoval sam človek. Mednje sodijo številke, ki so znaki za količino ali besede, ki jih ljudje v komunikaciji največkrat uporabljamo (Jelenc, 1998).

2.5 KOMUNIKACIJA MED ŽIVIMI BITJI

Komunikacija ne poteka samo pri ljudeh, ampak tudi pri živalih.

Živali oddajajo znake, glasove ali gibe, na katere druge živali reagirajo. Žival znake zunanje oddajo in hkrati se tako instinktivno izraža. Komunikacija pri živalih je zelo pomembna za njihov obstoj in ima več funkcij, in sicer:

- omogoča medsebojno identifikacijo posameznikov,
- omogoča zadovoljevanje potreb živali (npr. potrebe po hrani, varnosti ...) in
- s pomočjo signalov ureja odnose v živalski skupnosti (Blažič, 2002).

Komunikacija pri ljudeh je zelo zapletena, intenzivna, raznovrstna in pogosta. Ljudje smo socialna bitja, kar pomeni, da potrebujemo nujen stik z drugimi osebami oziroma stalno komunikacijo. Le-ta pa ni samo z drugimi ljudmi, ampak človek komunicira tudi sam s seboj. Komunikacija pri ljudeh temelji ne samo na različnih znakih, ampak tudi na simbolih, ki se nato gradijo v zapletene simbolne sisteme (prav tam).

Komunikacija pri ljudeh je tudi zelo raznovrstna, kar pomeni, da poznamo različne oblike komunikacije, od besedne, ki je najbolj pogosta, do komunikacije s pomočjo slik in neverbalne komunikacije (prav tam).

Če primerjamo komunikacijo med ljudmi in živalmi, lahko ugotovimo, da je pri ljudeh komunikacija s pomočjo simbolov. Najpomembnejša lastnost nje je uresničevanje komunikacije s pomočjo simbolov, ki so bili sprejeti v določenem socialno-družbenem okolju kot sredstvo za posredovanje sporočil. Tako so nosilci nekega pomena. Tako vsak človek usvoji zelo veliko število simbolov. Sočasno pa že ustvarja nove simbole in njihove pomene. Med simbolne sisteme sodita tudi sam govor in jezik, kar je zelo pomembno, saj je človek s tem postal drugačen, močnejši in razvitejši od vseh ostalih živih bitij (Blažič, 2002).

2.6 VRSTE KOMUNIKACIJE

Že zgoraj smo omenjali, da je komunikacija pri ljudeh zelo raznovrstna. Po različnih kriterijih lahko razlikujemo več vrst komunikacije.

PRIMARNA IN SEKUNDARNA KOMUNIKACIJA

Gre za komunikacijo, kjer oseba, ki ne ve odgovora, sprašuje tistega, ki pozna na vprašanje odgovor. To je primarna komunikacija. Ta vrsta komunikacije zadovoljuje človekovo potrebo po radovednosti. To vrsto komunikacije najdemo na predšolski stopnji, medtem ko se v šolah pojavlja, da sprašuje tisti, ki odgovor že pozna, in odgovarja tisti, ki se je nečesa že učil ali pa tega še ne ve. To imenujemo sekundarna komunikacija (Blažič, 2002).

ENOSMERNNA IN DVOSMERNNA KOMUNIKACIJA

Pri enosmerni komunikaciji informacija (sporočilo) potuje od oddajnika k sprejemniku, torej samo v eno smer. Pri dvosmerni komunikaciji pa nam samo ime pove, da gre za dvosmernost, kjer sporočilo poteka od oddajnika k sprejemniku in obratno. Raziskave so pokazale, da je ta vrsta komunikacije učinkovitejša, a hkrati zahtevnejša, saj je pomembno, da se sporočilo ustrezno in razumljivo interpretira. Udeleženca sta pri komunikaciji enakovredna partnerja, ki izmenjujeta svoji vlogi, v primerjavi z enosmerno komunikacijo (Blažič, 2002).

SIGNALNA IN SIMBOLNA KOMUNIKACIJA

Signalna komunikacija ima različne oblike. Lahko je zasnovana na paralingvističnih, kinetičnih in proksemičnih znakih. Katere znaki so to, je odvisno, kateri del telesa je oddajnik in katero čutilo je sprejemnik (Jelenc, 1998).

Paralingvistično komunikacijo najdemo pri načinu pripovedovanja in predstavlja zvočni del govora, kot je npr. intonacija, ritem, višina glasu, trajanje, hitrost, odmori pri govoru, barva glasu idr. V ta del komunikacije sodijo tudi smeh, jok, vzklik in vrisk (Jelenc, 1998).

Kinetična komunikacija temelji na zunajjezikovnih znakih. Mednje sodijo izrazi na obrazu, usmerjanje in trajanje pogleda ter drža in gibi telesa (Jelenc, 1998).

Proksemična komunikacija je zasnovana na prostorskih odnosih, in sicer na osebnem prostoru posameznika. Vanjo je vključena tudi oddaljenost, ki si jo posameznik izbere v odnosu do sogovornika (Blažič, 2002).

Na podlagi tega lahko govorimo o intimni razdalji (velika psihična bližina), osebni razdalji (vzdržujejo jo tisti, ki se dobro poznajo), socialni razdalji (kjer aktivnosti nimajo osebnega značaja) in javni razdalji, kjer vse poteka na formalni ravni (Jelenc, 1998).

Simbolna komunikacija je sposobnost, ki je razvita samo pri ljudeh. Ta temelji na znakih, ki so lahko poljubni ali dogovorjeni. Za človeško komunikacijo je ta najbolj pomembna in uporabna, saj uporaba simbolov in znakov predstavljajo stvari, procese, ideje dogodke oziroma vse okoli nas. Najpomembnejši simboli, ki jih uporabljamo v komunikaciji, so besede. Najpomembnejši sistem simbolnih znakov je jezik, s pomočjo katerega izražamo pomen sporočila. Ta ni samo govorni, ki bi temeljil na glasovih, saj poznamo jezike, ki temeljijo tudi na kretnjah. To je jezik gluhih (Blažič, 2002).

USTNA IN PISNA KOMUNIKACIJA

Ustno komuniciranje se nanaša na sporočilo, ki je bilo od oddajnika preneseno preko slušnega prenosnika. Udeleženec v tej situaciji lahko ima vlogo govorca ali poslušalca. Pri tej komunikaciji gre za dve sporazumevalni zmožnosti, in sicer za govorjenje in poslušanje. Govorjenje je v vsakdanjem življenju v manjšem deležu kot poslušanje. Tudi tukaj poznamo enosmerno in dvosmerno komunikacijo. Enosmerno komunikacijo imamo pri govornem nastopanju, kjer govorec govori, poslušalci pa ga poslušajo. Pri dvosmerni komunikaciji pa gre za dialog oziroma pogovarjanje. Gre za izmenjavo informacij na besedni ravni. Prednost govorjenja je v tem, da ima govorec pred sabo poslušalce in jih gleda ter lahko govori večjemu številu ljudi. Njegova slabost je v minljivosti, saj besedilo sproti izginja. Poslušanje je zelo tesno povezano z govorjenjem. Tudi slabost poslušanja je v minljivosti, saj si ga poslušalec ne more zavrteti nazaj, razen če ga zapišemo na nosilec informacij (CD, video posnetek). Poslušanje velja za eno izmed temeljnih komunikacijskih spretnosti, saj si vse tisto, kar preberemo, spremenimo v notranji govor, ki ga spet poslušamo. Poslušanje je uspešno, kadar je informacija, ki je prišla preko prenosnika do poslušalca, čim bolj podobna tisti, ki jo je govorec posredoval. Poslušalec mora biti pri tem pripravljen na poslušanje, skoncentriran in pozoren (Blažič, 2002).

Pisna komunikacija je sestavljena ne samo iz verbalne, ampak nanjo vplivajo tudi nebesedne (neverbalne) karakteristik, kot so slike, grafi, preglednice ipd. Pri pisni komunikaciji gre za

vidni prenosnik, kar pomeni, da govorimo o dveh komunikacijskih spretnostih. To sta pisanje in branje. Pri pisanju gre za oddajanje, pri branju pa za sprejemanje sporočila. Zapisano besedilo ne nastaja pred bralcem, zato pisec in bralec nista v neposrednem stiku kot poslušalec in govorec. Prav tako lahko pisec svoje besedilo, ki ga tvori, spreminja, popravi, skrajša in ni minljivo, kot je pri ustni komunikaciji. Prav tako brano besedilo ni minljivo in si ga lahko bralec večkrat prebere, pretvori v svoje misli, podčrta, naredi zapiske, miselne vzorce itd. Bralno tehniko moramo osvojiti in prebrano moramo razumeti (Blažič, 2002). Branje vključuje več dimenzij, ki odločajo o tem, ali je nekdo dober ali slab bralec, učinkovit ali neučinkovit bralec (prav tam).

GLASOVNA IN NEGLASOVNA KOMUNIKACIJA

Ti dve komunikaciji se ločita le po tem, ali se za proces komuniciranja uporabljajo glasovi oziroma posebni znaki – črke. Če se, govorimo o glasovni komunikaciji, če ne, pa o neglasovni. Človeški govor spada med glasovno komunikacijo. Najdemo jo tudi pri živalih, predvsem pri pticah. Verbalna komunikacija je vedno glasovna, vendar pa ni vsaka glasovna komunikacija tudi verbalna. Ustvarjajo jo le tisti glasovi, iz katerih se oblikujejo besede govora (Blažič, 2002).

POSREDNA IN NEPOSREDNA KOMUNIKACIJA

Zanju je značilno, da se odvija s pomočjo nekega tehničnega sredstva. Popolne neposredne komunikacije ni, saj tudi za pogovor med dvema osebama je potreben zrak, da pride sporočilo od oddajnika (govorca) do sprejemnika (poslušalca). O neposredni komunikaciji bi lahko govorili le, če bi bilo možno vzpostaviti telepatsko povezavo med dvema osebama, kjer bi šlo za prenos misli. Za pisno-verbalno komunikacijo potrebujemo črke in besede. Vse to sodi med posredno komunikacijo (Blažič, 2002).

INDIVIDUALNA IN SKUPINSKA KOMUNIKACIJA

Glede na število subjektov, ki so vključeni v komunikacijo, je le-ta lahko individualna ali pa skupinska (Blažič, 2002).

2.7 VERBALNA IN NEVERBALNA KOMUNIKACIJA

Iz vsakdanjega življenja vemo, da ljudje ne komuniciramo samo na en način. Že od malega, pri otrocih vidimo, da imajo prilagojeno zanimanje za človeške glasove in s svojim pogledom že radovedno spremljajo vsak gib rok in telesa govorečega. Na tak način otrok že zgodaj spozna, da je možno komunicirati na dva načina, in sicer z govorom (verbalna komunikacija) in z drugimi izraznimi sredstvi, kot so hoja, drža telesa, mimika obraza, kretnje rok ipd. Ko uporabljamo te prvine, govorimo o neverbalni komunikaciji (Blažič, 2002).

Neverbalno ali nebesedno komunikacijo se človek nauči s posnemanjem in opazovanjem. V okolje pošlje sporočila, ki izražajo:

- svoje razpoloženje,
- pozitiven in negativen vtis,
- naklonjenost,
- odpor,
- čustva ... (Vec, 2005)

VERBALNA KOMUNIKACIJA

Predstavlja govorno-jezikovna vedenja udeležencev. Udejanja se preko štirih komunikacijskih dejavnosti: poslušanje, govorjenje, branje in pisanje. Pri verbalni komunikaciji uporabljamo govorni jezik. Tukaj gre za živ jezik, ki ga ljudje uporabljamo v vsakodnevni komunikaciji. Prav tako pa ljudje uporabljajo pri komunikaciji poleg jezika tudi govor. Oba sta tesno povezana, a ne pomenita isto. Govor uporabljajo vsi ljudje, saj je ena od osnovnih značilnosti človeka, medtem ko ljudje govorijo različne jezike (Jelenc, 1998).

Prednosti verbalne komunikacije ni samo hitrost, ampak navadno vključuje tudi povratno zvezo in omogoča sočasno komuniciranje z manjšimi ali večjimi skupinami ljudi (Blažič, 2002).

GOVOR

Za govor poznamo različne definicije. Škarić (1988) je podal mnenje, da je govor pri človeku prirojena oblika primerne načina komuniciranja. Prav tako je zapisal, da je govor optimalna zvočna komunikacija, ki je oblikovana z ritmom besed in stavkov. Govoru je dal dve osnovni funkciji, in sicer komunikacijsko, saj je mnenja, da z govorom lahko komuniciramo z drugimi ljudmi, ter funkcijo označevanja predmetov, pojavov, dogodkov, odnosov, kar nam omogoča, da drugi ljudje razumejo, kaj govorimo in da mi razumemo njih.

Človek pri govoru ne potrebuje ničesar, samo svoj organizem. Za nemoten govor moramo imeti vitalne funkcije, kot so pljuča, zobje, jezik in čeljust (Jelenc, 1998).

JEZIK

Na tem mestu Škarić (1988) navaja, da je določen jezik eden in edinstven, ki velja za vse ljudi, ki živijo v določeni skupnosti. Jezik se opredeljuje tudi kot sistem izraznih sredstev za govorno in pisno sporočanje. Ljudje pri komuniciranju na isti način povezujejo simbole jezika in njihove kombinacije, tako besede kot besedne zveze ter pojme in pomeni, ki jih ti simboli predstavljajo. Naučiti se nek jezik pomeni, da se priučiš določenih pomenov in kombinacij glasov. Za jezikovno sporazumevanje sta pomembni dve stvari, in sicer da obstajajo slovnična pravila, po katerih se glasovi, besede, stavki povezujejo in nam tako dajo nek pomen. Z uporabo jezikovnih pravil je mogoče ustvarjati neomejeno število novih pomenov in idej, kar omogoča veliko ustvarjalno značilnost jezika. Jezik oziroma jezikovni sistem je zelo kompleksen. Vsebuje glasoslovje, oblikoslovje, skladnjo, pomenoslovje in pragmatiko. S tem lahko vidimo, da je kar nekaj sistemov, ki jih je potrebno osvojiti, da lahko uporabljaš določen jezik. Znanje jezika se pri ljudeh razlikuje. Nanj lahko vplivajo socialni dejavniki, in sicer starost, spol, poklic in socialni status posameznika (Jelenc, 1998).

NEVERBALNA KOMUNIKACIJA

Zanjo je značilno, da popestri komuniciranje pri ljudeh, in sicer bi bilo brez nje sporazumevanje pusto in enolično. Na moremo samo govoriti, ne da bi pri tem uporabili obrazno mimiko ali spremenili jakost oziroma višino glasu, uporabili geste, pogled itd. S pomočjo neverbalnih znakov lahko nazorno izrazimo neke pojave, le-te bolj poudarimo in s tem izzovemo reakcijo sprejemnika. Neverbalna komunikacija je manj kontrolirana in s tem lahko bolj odprto govorimo o osebi, pojavih, ki jih želimo izraziti. Prav tako nam omogoča, da stališča izrazimo manj jasno, kot bi jih samo z besedami. Človek se neverbalnih komunikacijskih znakov skozi življenje priuči. Nanje pa tudi vpliva kultura, trenutna situacija, izkušnje in dražljaji, na katere oseba reagira (Jelenc, 1998).

Za verbalno in neverbalno komunikacijo je značilno, da med njima obstaja povezava. Otrok mnogo prej pred verbalno komunikacijo uporablja neverbalno. Vsa komunikacijska povezanost se prične že pri novorojenčku, ki je rojen kot socialno bitje in vzpostavi prvi stiki z okoljem (prav tam).

2.8 OVIRE PRI KOMUNICIRNJU

Najprej je potrebno poudariti, da se uspešno komuniciranje začne v trenutku, ko posredujemo tiste vsebine, ki jih dobro razumemo, poznamo in jih imamo radi. Pri vsaki komunikaciji lahko nastane šum. To je vsak element, ki moti sporazumevanje. Pojavi se lahko tako pri govorcu, kot pri poslušalcu. Vrega (1997) je mnenja, da so za izgubo informacij pri prenosu krivi trije dejavniki šuma, in sicer:

- tehnični šum, ki nastane zaradi slabe retorike govorca ali tehnične pomanjkljivosti medija (radio, televizija);
- šum pomeni, da posredovani znaki od oddajnika nimajo istih pomenov za govorca in za poslušalca. Pomembno je, da imajo besede, ki jih sporočamo, enak pomen; če tega ni, sogovornik ne ve, kaj mu govorec želi povedati;
- psihološki oziroma empatični šum pomeni, da se govorec ne poglobi v psihična stanja sogovornika, to pa pomeni, da ne razume njegovih potreb, interesov in tako njegovih pričakovanj ne more izpolniti (Jelenc, 1998).

Potrebno je poudariti, da je vsak od nas v komunikaciji enkrat govorec in sogovornik, pisec in bralec ter tudi sprejemnik in oddajnik. Gre za obojestranski proces, v katerem enkrat pošiljamo, drugič sprejemamo različne vsebine. S tem zavzamemo določena stališča, opredeljujemo medsebojne odnose in vplivamo drug na drugega (prav tam).

Ovire, ki jih povzroča pošiljatelj sporočila, so lahko naslednje:

Pošiljatelj premalo jasno opredeli sam namen informiranja. Pri tem lahko posreduje preveč informacij naenkrat. Do težav prihaja, ko so informacije neurejene in nepovezane ter včasih pošiljatelj pozabi vključiti nove, aktualne informacije. Pri podajanju informacij moramo zaradi različnih tehničnih šumov ponavljati iste signale ali simbole (šum v prostoru, tiho govorjenje ipd.). Včasih so povedane predolge, zapletene in nerazumljive stavčne strukture. Le-te je potrebno zamenjati z enostavnejšimi. Pošiljatelj velikokrat pozabi ali pa mu ni mar, če poslušalci ne morejo slediti vsebini. Tukaj gre za uporabo tujk, strokovnih in zapletenih izrazov, ki jih lahko nadomestimo s preprostejši, da jih lahko vsi ljudje razumejo (Jelenc, 1998).

Komunikacija prav tako izgublja svoje pozitivne učinke, če ima en udeleženec (govorec) dominantno vlogo, za katero je značilno, da:

- hoče imeti ves čas glavno besedo in imajo vrednost le njegove ideje;
- sogovornika pogosto prekinja in mu seže v besedo. S tem njegove zamisli, ideje in pobude prezre;
- spreminja vsebino pogovora in postane pri tem nepotrpežljiv ter nestrpen;
- ni sposoben vživljanja v čustva drugih;
- ukazuje, usmerja, daje nasvete in ponuja rešitve;
- poučuje in navaja logične argumente;
- kritizira, graja, presoja ipd (Jelenc, 1998).

Ovire se pojavijo tudi pri sprejemniku sporočila. Največja ovira je v njegovi pozornosti in zbranosti. Na pozornost in zbranost lahko vpliva zunanji dejavnik. To pomeni, da je poslušalec slabše zbran ali pozoren zaradi hrupa v okolici, vročine, mraza idr. Težave zaradi slabše zbranosti in pozornosti poslušalca pa lahko izhajajo iz posameznika in so posledica preobremenjenosti, utrujenosti ali zaspanosti. Prav tako lahko ima posameznik diagnosticirane določene motnje pozornosti (ADD sindrom) in prisotnost hiperaktivnosti (ADHD sindrom), ki dodatno otežujeta sprejemanje informacij. Ovira pri sprejemniku sporočila je tudi nezainteresiranost poslušalca v komunikaciji. Vzroki za to so lahko različni, od nepoznavanja teme, v katero je vključen, do težavnosti razumevanje le nje, ali pa tema preprosto ni v njegovem interesu. Zato je vedno potrebno pred srečanjem ugotoviti, kakšne poslušalce imamo, kakšne so njihove sposobnosti, znanja, izobrazba ter vse kar vpliva na sposobnost sprejemanja informacij in s tem tudi zainteresiranost poslušalca. Težave se pojavijo, ko ima določeno sporočilo v očeh poslušalca čisto drugačen pomen, kot ga je govorec posredoval. Primer je lahko, da je nekomu nekaj smešno, za drugega pa je to žaljivo (prav tam).

2.9 INFORMACIJSKA KOMUNIKACIJSKA TEHNOLOGIJA

V današnjem času se po različnih medijih pojavlja kratica IKT, ki pomeni informacijska komunikacijska tehnologija. Zajema vse naprave, ki omogočajo shranjevanje, priklic, obdelavo, prenos in sprejemanje informacij, torej ne le računalnike, ampak tudi radio, televizijo, pametne telefone, tablične računalnike, prenosne računalnike ipd. (Kaj je IKT, 7. 10. 2014).

To so naprave, ob katerih veliko časa preživi današnja mladina in otroci. V primerjavi z našimi starši so ti mladost preživeli brez prisotnosti in uporabe IKT. Edini IKT medij je bil stacionarni telefon, pa še tega niso poznale vse družine. Danes so razmere zelo drugačne. Življenje brez vseh IKT medijev, si sploh ne da več predstavljati. IKT spreminja ne samo naše delo, zasebne odnose, ampak tudi komunikacijo. Le-ta poteka zadnje čase v celoti preko IKT medijev, zlasti interneta. V starih časih so starši komunicirali, vzpostavljali romantične odnose, se spoznavali med seboj ipd., vse to brez uporabe IKT. Danes pa se pri mladih najpogosteje pri vzpostavljanju in vzdrževanju medosebnih odnosov in komuniciranju na splošno uporabljajo IKT mediji. To so GSM, SMS, elektronska pošta, internet, Facebook, idr. (Komunikacija in IKT med mladimi, 1. 7. 2012).

Danes zelo popularna je komunikacija mladih preko pametnih telefonov in SMS. Plant (2000) navaja, da GSM telefon služi kot komunikacijska naprava za poslovne ali družbene namene, ker pa ima naprava tudi zelo osebno naravo, služi tudi za izkazovanje statusa in identitete. Veliko mladih se poslužuje komunikacije s pomočjo računalnika, pa naj bo to tablični, stacionarni ali prenosni. Z nastankom in širitvijo interneta je ta oblika komuniciranja postala vedno bolj popularna. Tukaj gre za sporočila, ki jih pošiljatelj preko elektronskega kanala pošlje prejemniku. Znano je, da nekateri ljudje celo raje komunicirajo prek računalniških medijev kot osebno, saj jim tehnologija omogoča selektivno samopredstavitve in posledično ustvarjanje boljšega vtisa na sogovorce. Internet nam omogoča tudi sinhrono komuniciranje. To pomeni neposredno sporočanje na daljavo med dvema ali več osebama v realnem času v obliki tekstovnih sporočil. Ta potekajo med računalniki in uporabniki omrežja, in sicer preko interneta. Poleg tekstovnega pogovora mediji neposrednega sporočanja omogočajo tudi izmenjavo datotek, glasovne pogovore, videokonference ... Za uporabo teh dodatnih možnosti pa uporabniki potrebujejo multimedijsko opremo, kot so spletne kamere, zvočniki, slušalke, mikrofoni itd. Primeri medijev so: spletne klepetalnice, Skype, e-pošta idr. Mladi se

poslužujejo tudi več internetnih forumov, ki sodijo med asihrone medije, kar pomeni, da komunikacija ne poteka v realnem času, ampak podobno kot elektronska pošta z vmesnimi odmori. Internetni forum je spletna aplikacija, ki omogoča uporabnikom objavljanje in pregledovanje različnih vsebin. Za objavljanje morajo imeti uporabniki svoj internetni račun, ki pa je z uporabniškim imenom in majhno osebno sličico lahko tudi njihova identiteta na forumu. Na teh forumih mladi uporabljajo svoj sleng in čustvene simbole za izražanje misli ter čustev (Facebook, Snapchat idr.).

V današnjem času opazimo, da je meja med realnim in virtualnim življenjem vse bolj zabrisana. Preplet teh dveh svetov je neizogiben pri mladih. Različne oblike IKT medijev lahko razbremenijo mladostnika, obenem pa ga lahko tudi zasvojijo. Zato je vloga staršev, učiteljev, vzgojiteljev, da posredujejo v primerih, ko tehnika prevladuje nad mladostnikom (prav tam, 1. 7. 2012).

3. RAZISKOVALNI DEL

3.1 OPIS RAZISKOVALNEGA PROBLEMA

Namen naše raziskovalne naloge je bil raziskati, koliko časa in na kakšne vse načine učenci, v drugem in tretjem izobraževalnem obdobju, v današnjem času komunicirajo, katere oblike komuniciranja se največkrat poslužujejo pri komuniciranju s starši in prijatelji ter katere so tiste osebe, ki jim učenci najbolj zaupajo. Zanimalo nas je, ali je zanje pogovor življenjsko pomemben in zakaj ter ali obstajajo druge oblike komunikacije, ki bi lahko nadomestile potrebo po ustnem pogovoru. Poleg tega smo raziskali, ali se jim je težko začeti pogovarjati z neznano osebo in zakaj je temu tako. Prav tako nas je zanimalo, ali menijo, da znajo in dovolj komunicirajo v svojem življenju. Spraševali smo se tudi, ali učenci danes znajo dobro poslušati druge.

3.2 CILJI NALOGE

Z raziskovalno nalogo smo želeli ugotoviti:

1. Koliko časa anketirani učenci namenjajo različnim oblikam komunikacije?
2. Na kakšen način večina učencev komunicira s svojimi starši?
3. Ali učenci v večji meri uporabljajo mobilni telefon in internet kot obliko komunikacije s prijatelji ali starši?
4. Ali je učenec pogovor življenjsko pomemben in zakaj jim je tako pomemben?
5. Ali lahko katera oblika komunikacije nadomesti pogovor?
6. Ali se učenci začnejo težko pogovarjati z neznano osebo?
7. Ali učenci menijo, da znajo in dovolj komunicirajo?
8. Ali učenci danes znajo poslušati?

3.3 RAZISKOVALNE HIPOTEZE

Hipoteza 1:

Večina učencev danes več časa namenja modernim oblikam komunikacije kot tradicionalnim.

Hipoteza 2:

Večina učencev s svojimi starši komunicira osebno, s pogovorom v živo.

Hipoteza 3:

Večji delež učencev uporablja za komunikacijo s svojimi prijatelji mobilni telefon in internet kot pri komunikaciji s starši.

Hipoteza 4:

Večini učencev je pogovor zelo pomemben in si ne predstavljajo življenje brez njega, saj s pomočjo njega rešujejo probleme.

Hipoteza 5:

Večina učencev meni, da ustni pogovor ne more nadomestiti nobena druga oblika komuniciranja.

Hipoteza 6:

Učenci radi spoznavajo nove ljudi in se začno brez težav pogovarjati.

Hipoteza 7:

Večji delež učencev je mnenja, da znajo in dovolj komunicirajo.

Hipoteza 8:

Učenci danes ne znajo poslušati in velikokrat segajo drugim v besedo ali pa ne vedo, o čem sogovornik sploh govori.

3.4 METODOLOGIJA

3.4.1 RAZISKOVALNI VZOREC

Raziskavo smo opravili na vzorcu iz konkretne populacije. To so bili učenci od 4. do 9. razreda iz Osnovne šole Hudinja v Celju.

V raziskavo je bilo zajeto 264 učencev zgoraj omenjene šole. Od tega je bilo 143 učencev moškega in 121 ženskega spola.

Tabela 1: Število anketiranih učencev glede na spol in razred

SPOL					
RAZRED	M	V %	Ž	V %	SKUPAJ
4. razred	26	10 %	24	9 %	50
5. razred	30	11 %	16	11 %	46
6. razred	20	8 %	25	9 %	45
SKUPAJ 2. TRIADA	76	29 %	65	25 %	141
7. razred	30	11 %	18	7 %	48
8. razred	19	7 %	17	6 %	36
9. razred	18	7 %	21	8 %	39
SKUPAJ 3. TRIADA	67	25 %	56	21 %	123
SKUPAJ	143	54 %	121	46 %	264

3.4.2 MERSKI INSTRUMENT

Pri raziskovalnem delu smo si pomagali z anketnim vprašalnikom. Sestavljen je bil po delih, in sicer v uvodnem delu se vprašanja nanašajo na spol in razred učencev. Nato sledi osrednji del, kjer se 11 vprašanj nanaša na vprašanje v povezavi s komunikacijo, in sicer koliko časa komunicirajo z različnimi oblikami komuniciranja, na kakšen način komunicirajo s starši in na kakšen s prijatelji, ali je zanje pogovarjanje pomembno ali se težko pogovarjajo z neznano osebo in katera vrsta komunikacije lahko nadomesti ustni pogovor ter kakšno je njihovo mnenje o tem, ali dovolj komunicirajo in znajo poslušati. Vsa vprašanja so zaprtega tipa. Anketni vprašalnik je bil anonimen.

3.4.3 POSTOPKI ZBIRANJA PODATKOV

Podatke smo zbrali s pomočjo anketnega vprašalnika. Po predhodni najavi smo anketne vprašalnike razdelili učencem s pomočjo razrednih učiteljev. Učenci so jih reševali v času razredne ure.

3.4.4 POSTOPKI OBDELAVE PODATKOV

Vse ankete in vprašanja smo pregledali in analizirali. Podatke smo obdelali tako grafično in uvodne podatke tabelarično. Tabelo in grafe smo naredili s pomočjo programov Microsoft Excel in Word. Na koncu smo pod grafi zapisali naše dobljene rezultate in ugotovitve.

4. OSREDNJI DEL NALOGE

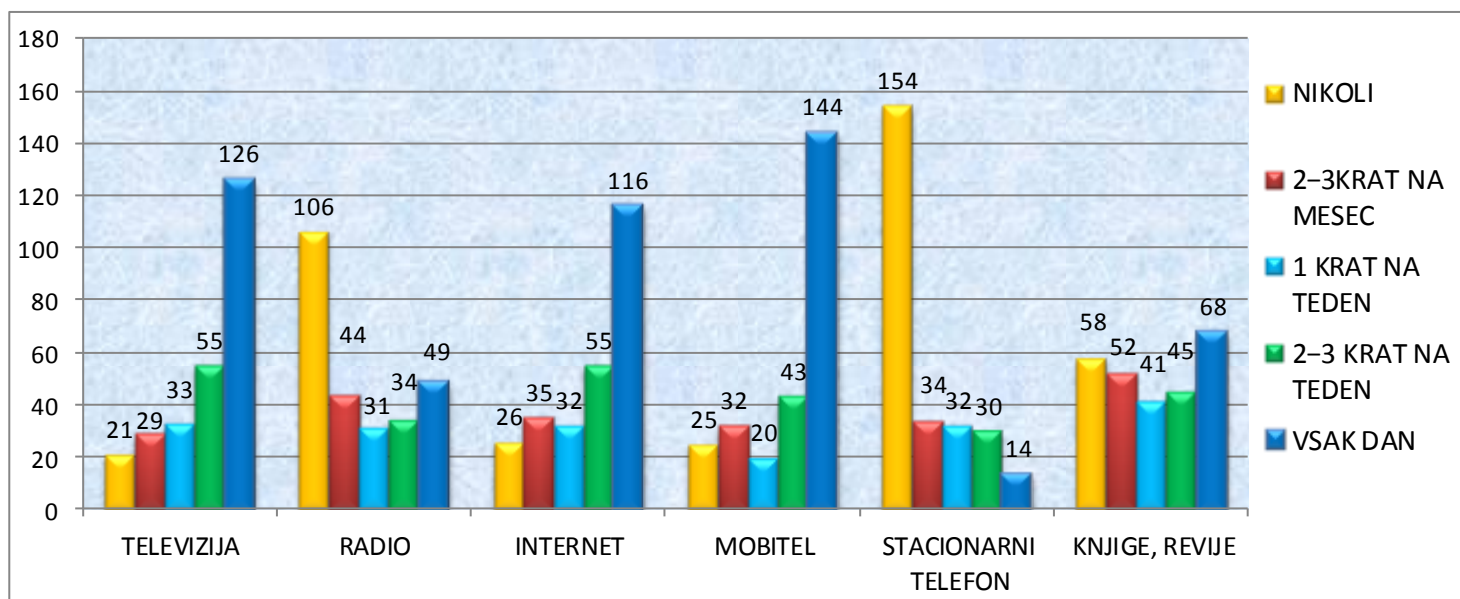
4.1 REZULTATI IN INTERPRETACIJA

4.1.1 ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA

RAZISKOVALNO VPRAŠANJE 1

Koliko časa komuniciraš na spodaj naštetih načine?

Graf 1: Namenjen čas mladih pri uporabi različnih načinov komunikacije

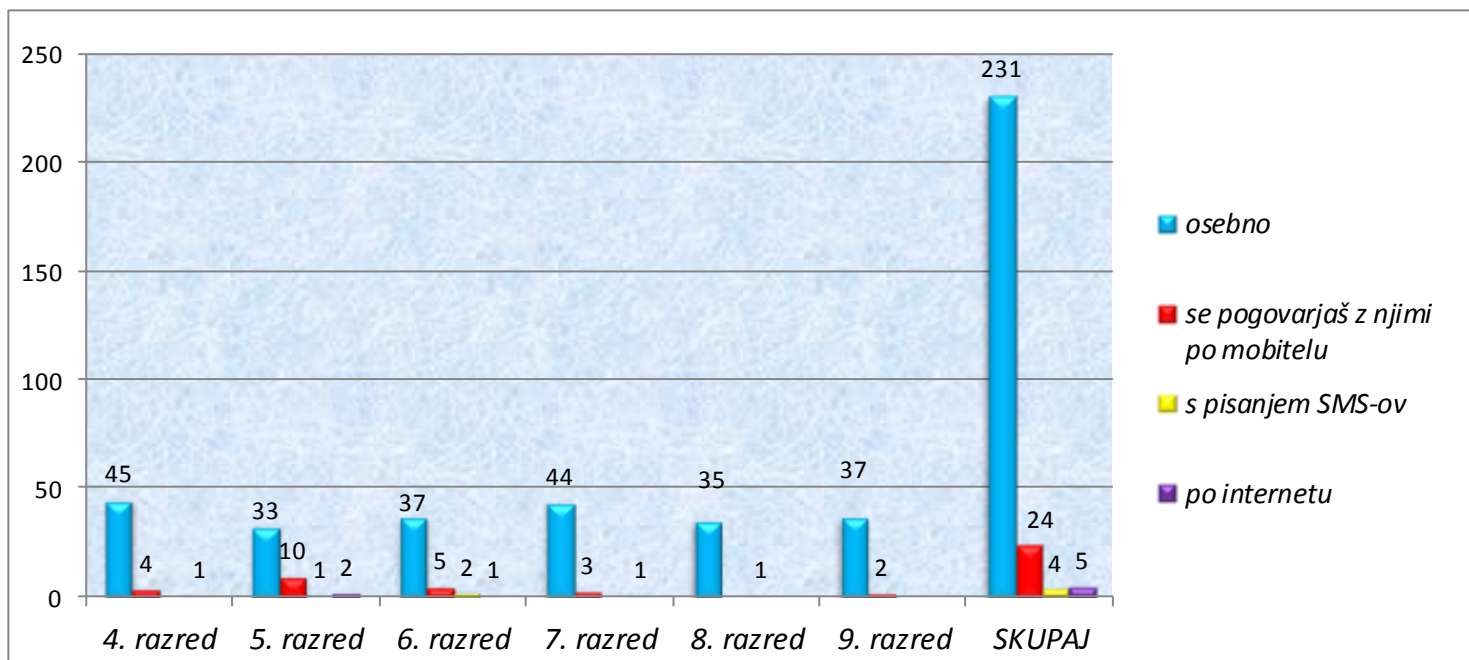

Iz Grafa 1 je razvidno, da učenci vsakodnevno največ uporabljajo način komuniciranja s pomočjo mobilnega telefona, in sicer kar 55 %. Veliko učencev vsak dan (126) uporablja kot način komuniciranja televizijo in internet (116). Rezultat ni presenetljiv, saj dobro vemo, da se današnji otroci in mladina v večini poslužujejo informacijsko-telekomunikacijske tehnologije. V čistem nasprotju pa imamo tradicionalne oblike komunikacije, kot so stacionarni telefon, radio in knjige ter revije. Tukaj lahko opazimo, da se učenci vseh teh oblik komunikacije najmanj poslužujejo. Največ med njimi nikoli ne uporablja stacionarnega telefona, kar 154 anketirancev. Na tem mestu lahko rečemo, da tudi po vseh domovih več ne poznajo te oblike telefona, saj prevladuje mobilni telefon. 106 učencev je mnenja, da nikoli ne uporablja radia. Prav tako veliko učencev (58 anketirancev) ne bere več knjig in revij. Tudi to je posledica moderne dobe, kjer lahko najdemo vse novice, članke, ki so zapisani v revijah, tudi na internetu.

RAZISKOVALNO VPRAŠANJE 2

Na kakšen način največkrat komuniciraš s starši?

Graf 2: Največkrat uporabljeni načini komuniciranja učencev s starši

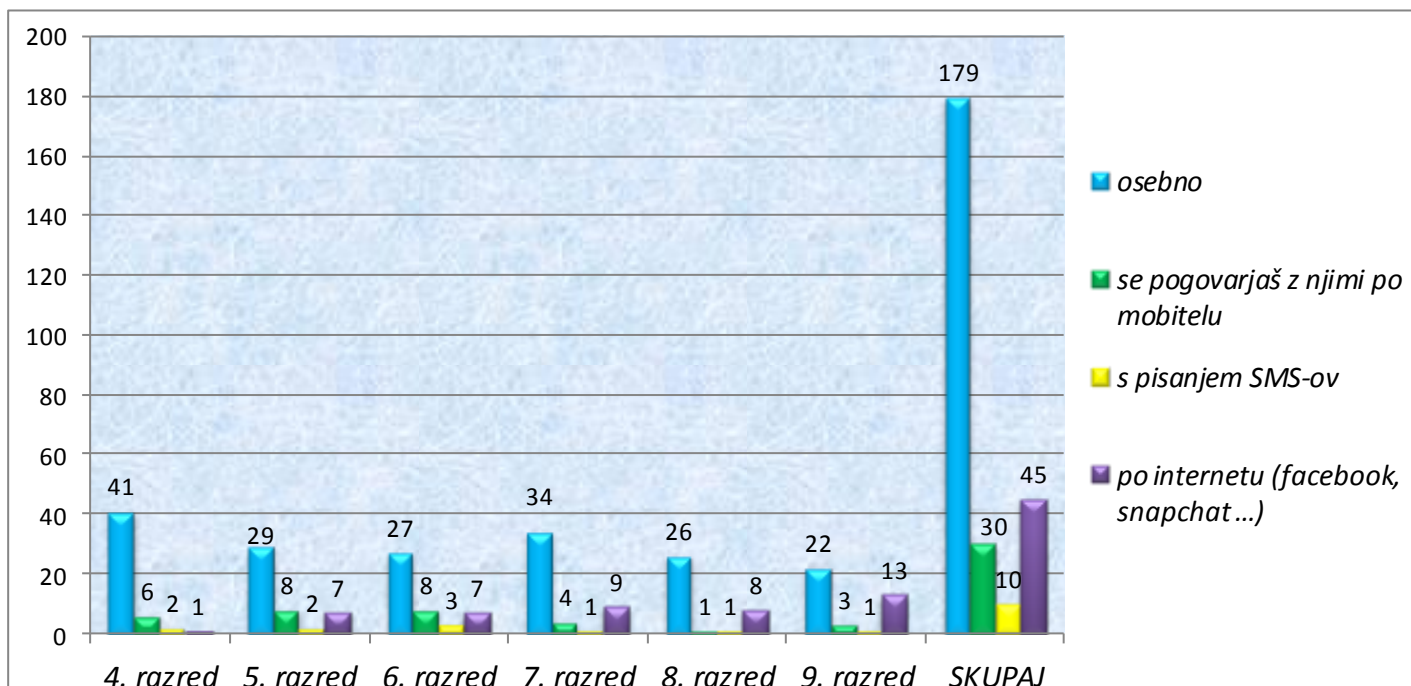
Graf 2 nam prikazuje načine komuniciranja, ki jih učenci uporabljajo, ko komunicirajo s svojimi starši. Rezultat je bil enoten, saj so učenci, tako od 4. kot do 9. razreda mnenja, da v večini, kar 87,5 %, komunicirajo s starši, osebno. Sledi 9 % učencev, ki s svojimi starši komunicirajo po telefonu, in 1,5 % preko SMS-ov. Najmanj pa je takšnih, ki bi za medsebojno komunikacijo uporabili internet (1 %).

Presenetil nas je rezultat, da tisti učenci, ki za komuniciranje s starši uporabljajo telefon ali internet, v večji meri spadajo v 2. triado (8 %); v primerjavi z učenci 3. triade jih je tam samo 1 %.

RAZISKOVALNO VPRAŠANJE 3

Na kakšen način največkrat komuniciraš s prijatelji?

Graf 3: Največkrat uporabljeni načini komuniciranja učencev s prijatelji

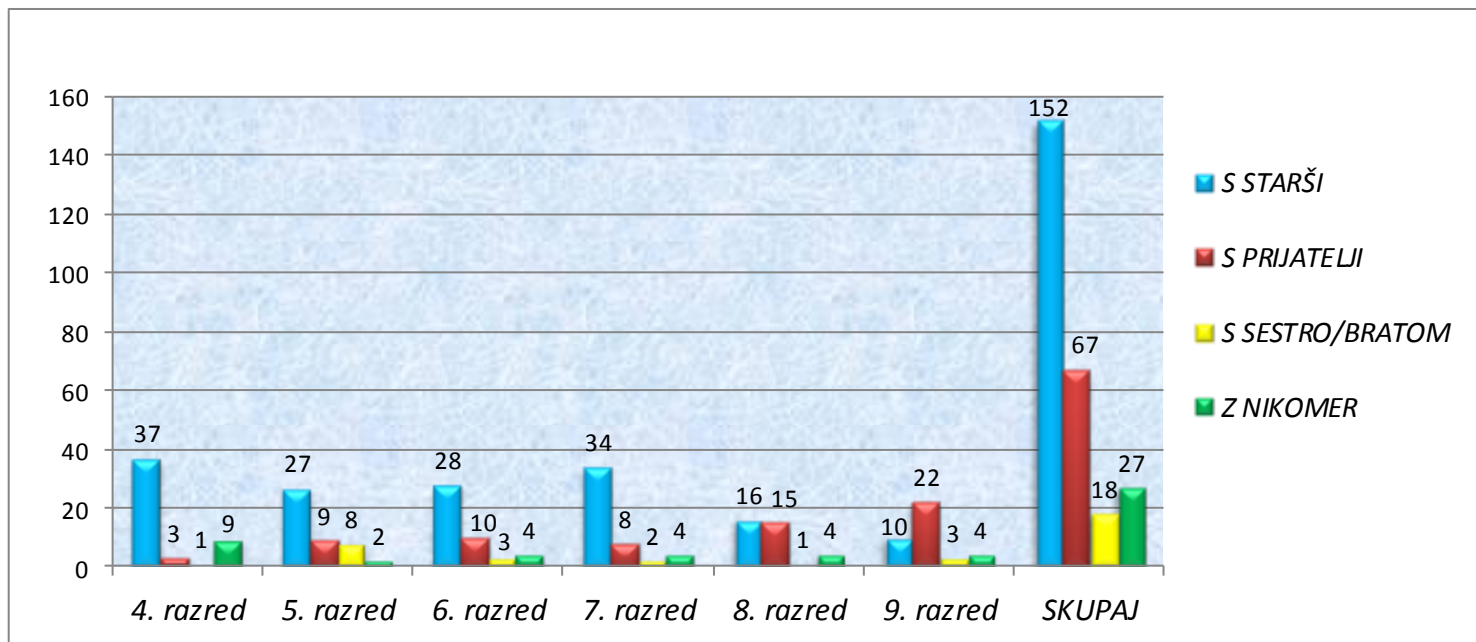
Iz Grafa 3 lahko razberemo, da največ učencev komunicira s svojimi prijatelji osebno, kar pomeni s pogovorom, in sicer kar 68 %. 17 % učencev uporablja sinhrono komuniciranje (internet in s tem facebook, snapchat ...). Najmanj učencev komunicira s prijatelji po mobitelu (11 %) in preko pisanja SMS-ov (4 %).

Iz grafa je razvidno, da je večina učencev, ki komunicira s prijatelji po internetu, starejših in prihajajo iz 3. triade (11 %), iz česar lahko sklepamo, da imajo večji dostop do računalnika in interneta kot mlajši učenci (6 %). V grafu se vidi, da število teh učencev s starostjo narašča.

RAZISKOVALNO VPRAŠANJE 4

S kom se največkrat pogovarjaš o osebnih in zaupnih stvareh?

Graf 4: Osebe, katerim se učenci največkrat zaupajo

Z raziskovalnim vprašanjem, s kom se največkrat učenci pogovarjajo o osebnih in zaupnih stvareh, smo hoteli izvedeti, komu se mladi najbolj zaupajo, saj vemo, da gre pri komuniciranju za dvosmerni proces pri prenosu informacij, kjer nas sprejemnik posluša in da hkrati kakšno povratno informacijo nazaj (nasvet).

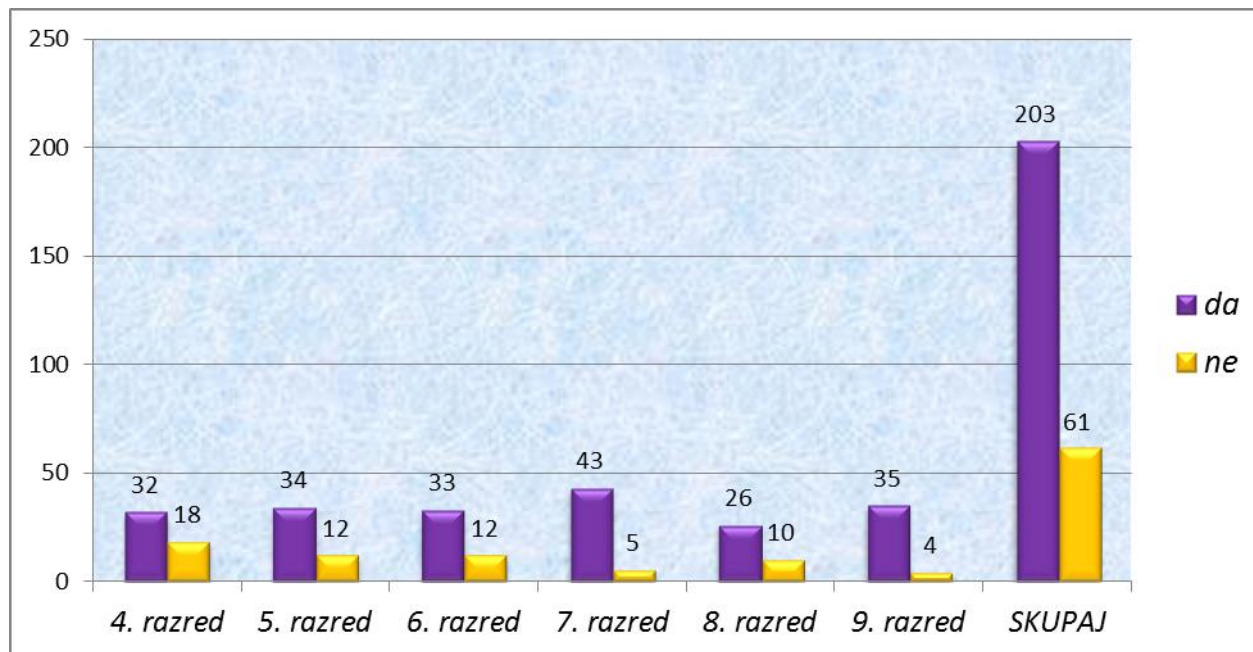
Ugotovili smo, da se največ učencev zaupa staršem, in sicer kar 58 % vseh vprašanih. Sledi zaupanje prijateljem (25 %) in presenetljiv rezultat je, da se učenci kar v 10 % ne zaupajo nikomur. Najmanj pa je takšnih, ki bi se zaupali bratu ali sestri (7 %). Glede na ta rezultat lahko menimo, da učenci nimajo bratov ali sester ali pa so ti toliko mlajši ali starejši in s tem posledično med njimi ni toliko druženja ter zaupanja.

Graf 4 nam prikaže, da tisti učenci, ki se zaupajo svojim prijateljem, v večjem deležu prihajajo iz 3. triade (17 %), v primerjavi z 2. triado (8 %).

RAZISKOVALNO VPRAŠANJE 5

Ali je zate pogovarjanje zelo pomembno – tako da bi brez pogovarjanja težko živel?

Graf 5: Mnenje učencev o pomembnosti pogovora in življenju brez njega

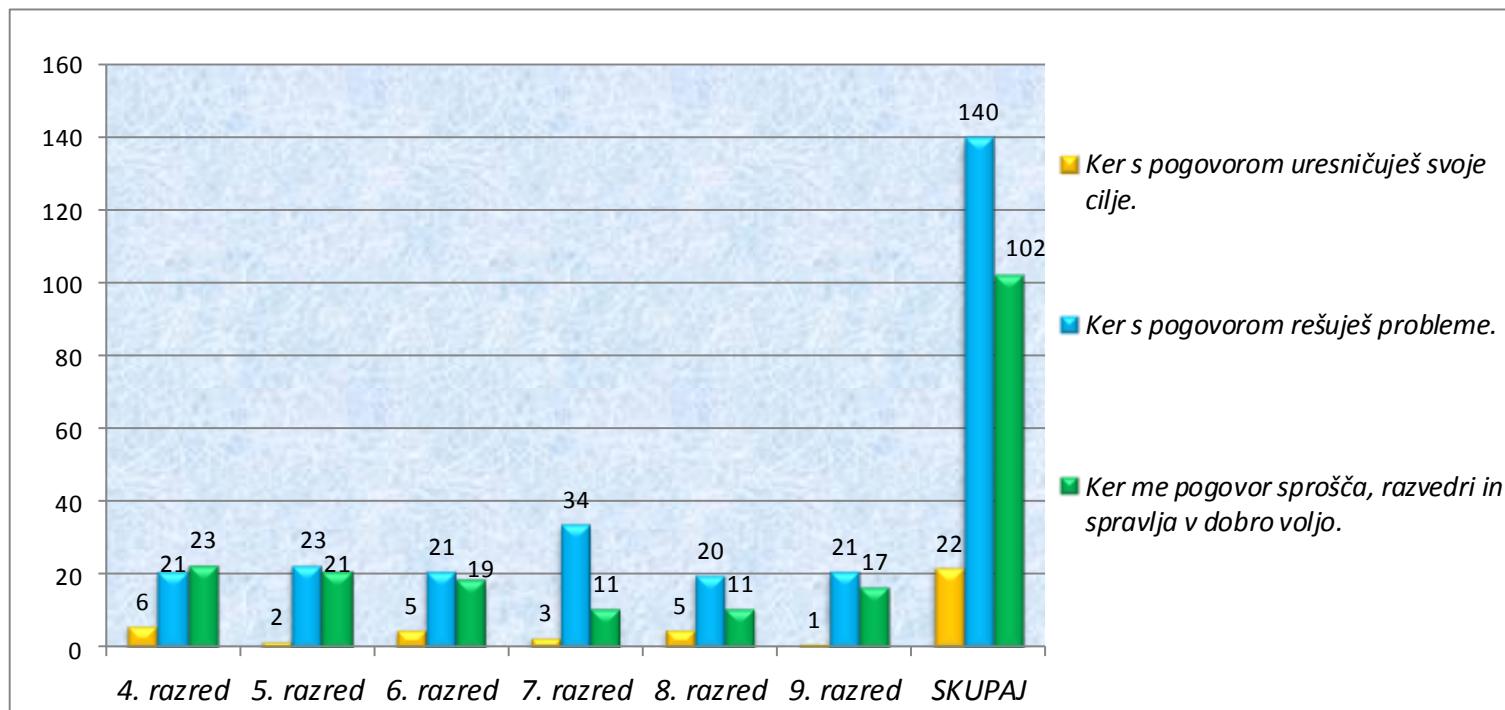

Graf 5 prikazuje mnenje učencev, kako jim je pogovor v življenju pomemben. Povprašali smo jih, če bi lahko živeli brez njega. Največ učencev je mnenja, da jim je pogovor zelo pomembna vrsta komunikacije, in sicer kar 77 %. Na tem mestu lahko vidimo, da je vsem učencem pomembnost pogovora, v vsakem razredu, zelo pomembna. Opazimo pa lahko, da je v 3. triadi več učencev mnenja, da jim je pogovor pomemben, in sicer 40 %, v primerjavi z 2. triado (37 %). Na drugi strani pa lahko vidimo, da je 23 % učencev mnenja, da jim pogovor ni tako pomemben, glede na število učencev pa je teh več v 2. triadi. Sklepamo lahko, da je temu tako, saj učenci v nižjih razredih nimajo s starši toliko tem za pogovor, razen o najnujnejših vsakdanjih stvareh, medtem ko starejši, kot so, več se pogovarjajo o različnih življenjskih temah oz. temah, s katerimi se starejši učenci srečujejo na svoji poti.

RAZISKOVALNO VPRAŠANJE 6

Kaj meniš, zakaj je zate pogovarjanje zelo pomembno?

Graf 6: Razlogi, zakaj je pogovor za učence pomemben

Graf 6 prikazuje mnenje učencev, ki povedo, zakaj jim je pogovor oziroma pogovarjanje pomembno. Že pri prejšnjem raziskovalnem vprašanju smo ugotovili, da je učencem pogovor v večini (77 %) zelo pomemben.

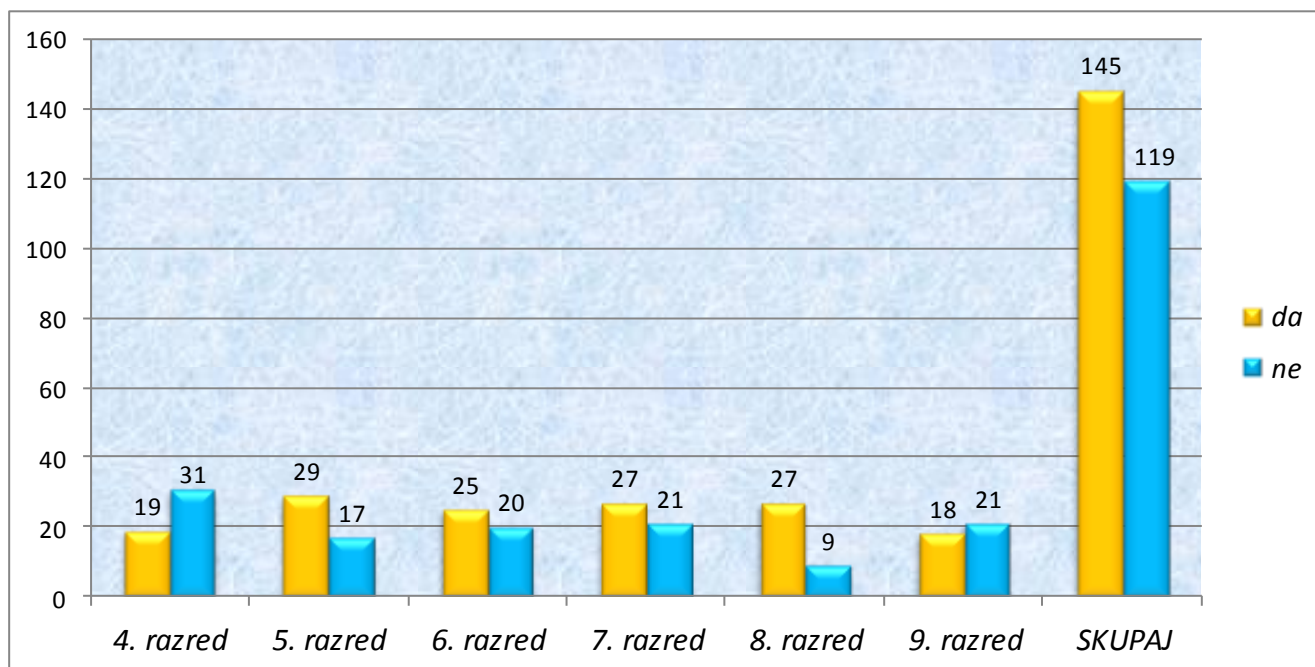
Na tem mestu smo ugotovili, da učenci uporabljajo pogovor, ker z njim rešujejo probleme, in sicer kar 140 učencev, kar predstavlja 53 % vseh. Prav tako velik odstotek učencev (39 %) uporablja pogovor, ker se z njim sprošča, razvedri in ga spravlja v dobro voljo. Presenetljiv je rezultat, da je najmanj učencev mnenja, da z njim uresničujejo svoje cilje. Teh je le 8 %.

Sklepamo lahko, da učenci vsakodnevne težave in probleme, s katerimi se srečujejo vsak dan v svoji dobi odraščanja in življenja, res rešujejo s pogovorom, s svojimi starši oz. tistimi, katerim zaupajo. Ob tem se seveda vsak razvedri, sprosti in ga lahko spravi v dobro voljo, saj vemo, da se ljudje najbolj odpremo s pogovorom. Zanimivo pa je, da je zelo malo učencev, ki bi s pogovorom uresničevali svoje cilje. Mogoče je bila težava v samem razumevanju tega odgovora, saj če ne bi bilo pogovora oz. se ne bi pogovarjali z ljudmi, bi težko uresničevali svoje cilje, napredovali in postali tisto, kar si želimo.

RAZISKOVALNO VPRAŠANJE 7

Ali ti potrebo po ustnem pogovoru nadomesti katera koli druga oblika komuniciranja?

Graf 7: Mnenje učencev o drugi obliki komunikacije, ki lahko nadomesti pogovor

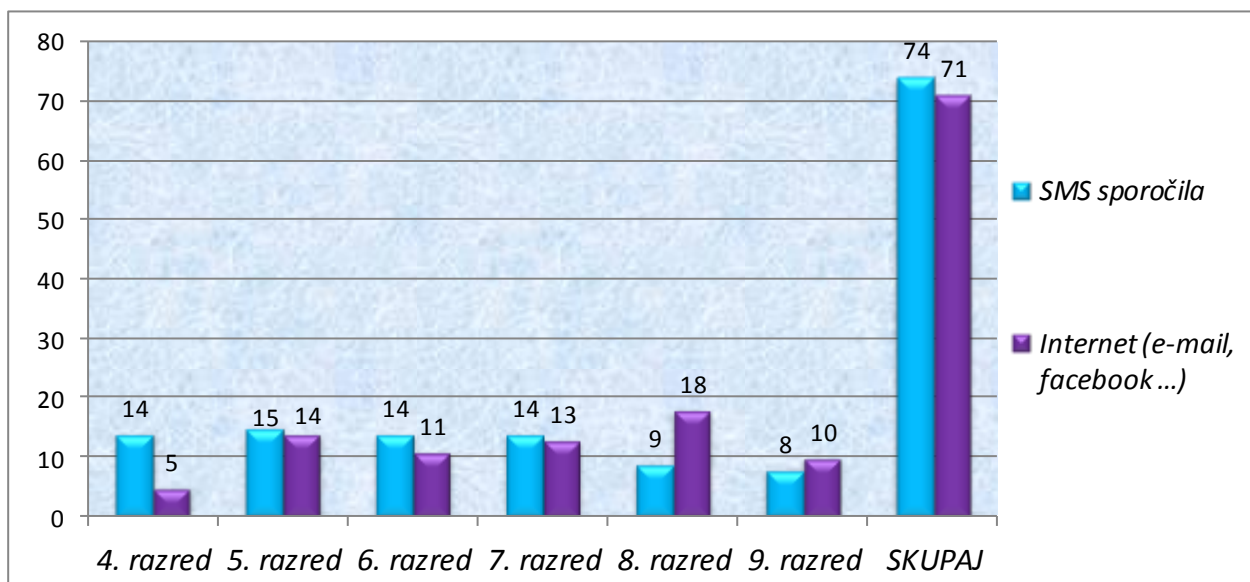

Z raziskovalnim vprašanjem, ali lahko učencem potrebo po ustnem pogovoru nadomesti katera koli druga oblika komunikacije, smo želeli izvedeti, koliko je takšnih, ki se bolje znajdejo v drugih oblikah komuniciranja in katere oblike so to. Z raziskavo smo ugotovili, da je 145 učencev (55 %) mnenja, da ustno komuniciranje lahko nadomesti druga oblika komunikacije. 119 učencev (45 %) pa je mnenja, da je pogovor primarna oz. osnovna komunikacija, ki je ni mogoče nadomestiti. Zanimiv je podatek, da je več učencev, katerim nobena druga oblika komunikacije ne more nadomestiti pogovora, iz 2. triade, kar 68 učencev (25 %), v primerjavi s starejšimi učenci v 3. triadi. Teh je le 51 (19 %).

RAZISKOVALNO VPRAŠANJE 8

Katera oblika komunikacije, ti lahko nadomesti pogovor?

Graf 8: Nadomestne oblike za ustno komuniciranje

Na 8. raziskovalno vprašanje so odgovarjali le tisti učenci, ki so pri sedmem vprašanju odgovorili, da lahko nadomestijo potrebo po ustnem pogovoru z drugo obliko komunikacije. Tukaj nam Graf 8 prikazuje druge oblike komunikacije, ki so v današnjem času med učenci zelo razširjene. Od 145 učencev, ki so pri prejšnjem raziskovalnem vprašanju obkrožili, da lahko pogovor nadomesti druga oblika komunikacije je 74 učencev (51 %) reklo, da pogovor nadomestijo s pomočjo mobilnega telefona in s pisanjem SMS sporočil. 71 učencev (49 %) pa za nadomestno obliko komunikacije vidi internet in s tem povezane različne programe, aplikacije, ki jih internet omogoča.

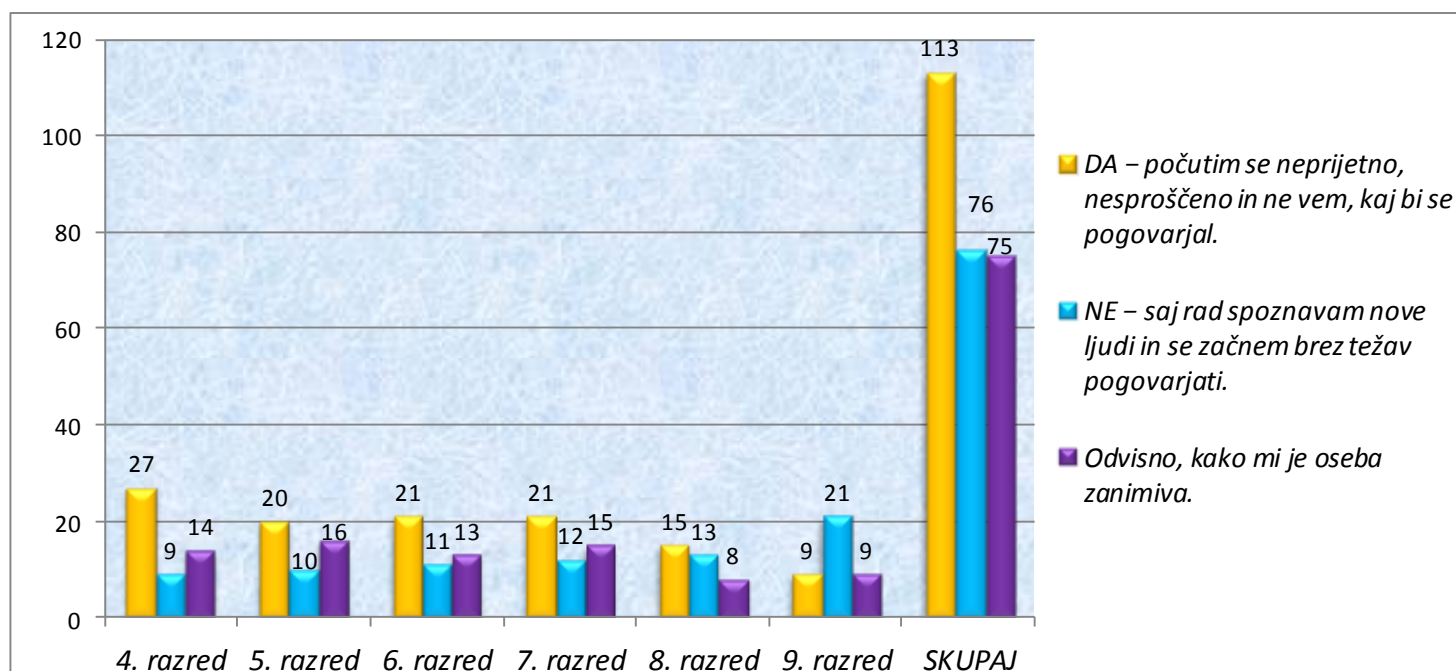
Rezultat nas je presenetil, saj smo mislili, da bo med nadomestnima oblikama komunikacije večja razlika in da se učenci za nadomestno obliko ustnega pogovora v veliko večji meri poslužujejo mobilnega telefona in SMS sporočil, glede na to, da imajo že nekateri otroci v 1. razredu mobilne telefone. Iz grafa pa lahko razberemo, da so mlajši učenci v 2. triadi (30 %) v večji meri izbrali za nadomestno komunikacijo SMS sporočila kot učenci v 3. triadi (21 %).

Sklepamo lahko, da je tako, ker še mlajši učenci nimajo tako velike možnosti dostopa do interneta oz. do aplikaciji na internetu, saj jih v tistih letih starši vseeno bolj nadzirajo, kaj počnejo na računalniku kot starejše učence. Ta naš sklep lahko potrdimo, saj učenci iz višjih razredov, 3. triade, prevladujejo v uporabi interneta (28 %) v primerjavi z učenci nižjih razredov (20 %).

RAZISKOVALNO VPRAŠANJE 9

Ali se težko začneš pogovarjati z neznano osebo?

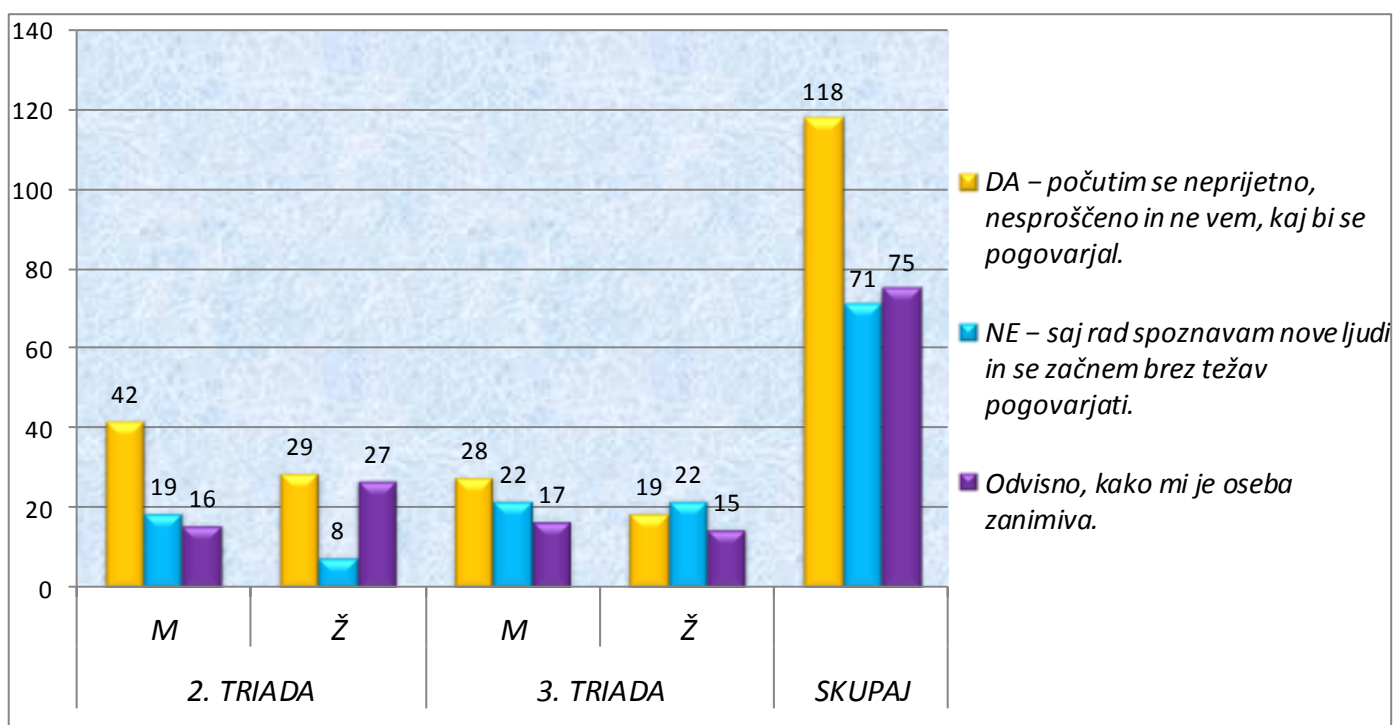
Graf 9: Navezovanje stikov z neznano osebo

Graf 9 nam prikazuje, kako učenci navežejo stik oziroma se začnejo pogovarjati z neznano osebo. Zanimalo nas je, kako se ob tem počutijo, ali jim je težko, neprijetno, ali sploh radi spoznavajo nove ljudi. Raziskava je pokazala, da največ učencev (43 %) težko naveže stik z neznano osebo, saj se počutijo neprijetno in nesproščeno ter ne vedo, kaj bi se z njo pogovarjali. Sledijo učenci, ki so mnenja, da jim to ni težko, saj radi spoznavajo nove ljudi in se začnejo pogovarjati brez težav. Takšnih učencev je 29 %. Najmanj pa je takšnih, ki se z osebo začnejo pogovarjati, če jim je ta zanimiva (28 %). Presenetljiv je rezultat, da ima večina učencev, skoraj polovica, težave pri navezovanju stikov z neznano osebo. Iz grafa lahko

vidimo, da so ti učenci mlajši (2. triada). Vsi vemo, da so mlajši učenci veliko bolj sramežljivi, kar se odraža v samih rezultatih, saj lahko vidimo, da se neprijetno počuti pri navezovanju stikov 71 učencev, v primerjavi s starejšimi je tam takšnih le 47 učencev. Razlogi so v nezaupanju do neznanih oseb, mogoče tudi v sami vzgoji, saj starši velikokrat otroke učijo, da se z neznanci ne smejo pogovarjati, ter v samih osebnostih otrok. Starejši učenci so že bolj odprti, iščejo nove izzive, dogodivščine in s tem je povezan tudi rezultat, da učenci radi spoznavajo nove ljudi.

Graf 10: Navezovanje stikov z neznano osebo glede na spol osebe

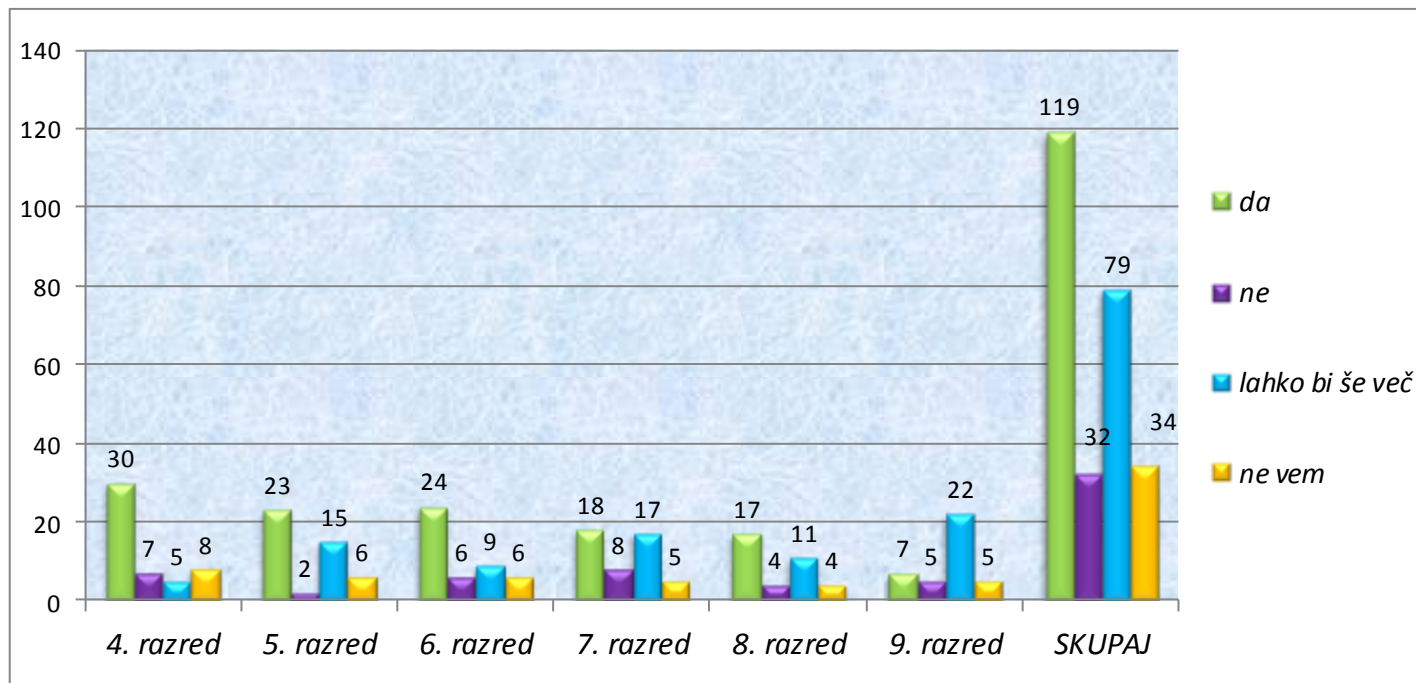

Pri Grafu 10 želimo prikazati, kako učenci navezujejo stike z neznano osebo glede na učenčev spol. Raziskava je pokazala, da mlajši učenci v 2. triadi (16 %) v večji meri težko navezujejo stik kot starejši dečki (11 %). Mlajši otroci, predvsem fantje, so velikokrat bolj sramežljivi kot dekleta v istem obdobju. Kasneje se pa to obrne, kar lahko razberemo iz grafa, da starejša dekleta v 3. triadi (8 %) v večji meri težko navežejo stik z neznancem in se z njim pogovarjajo kot mlajše učenke (3 %). Razlog za to vidimo v dobi odraščanja, kjer dekleta postanejo bolj sramežljiva, zaprta vase, in vse to se odraža v njihovi komunikaciji z neznanimi osebami.

RAZISKOVALNO VPRAŠANJE 10

Ali meniš, da mladi znajo in dovolj komuniciramo?

Graf 11: Mnenje učencev o tem, ali znajo in dovolj komunicirajo

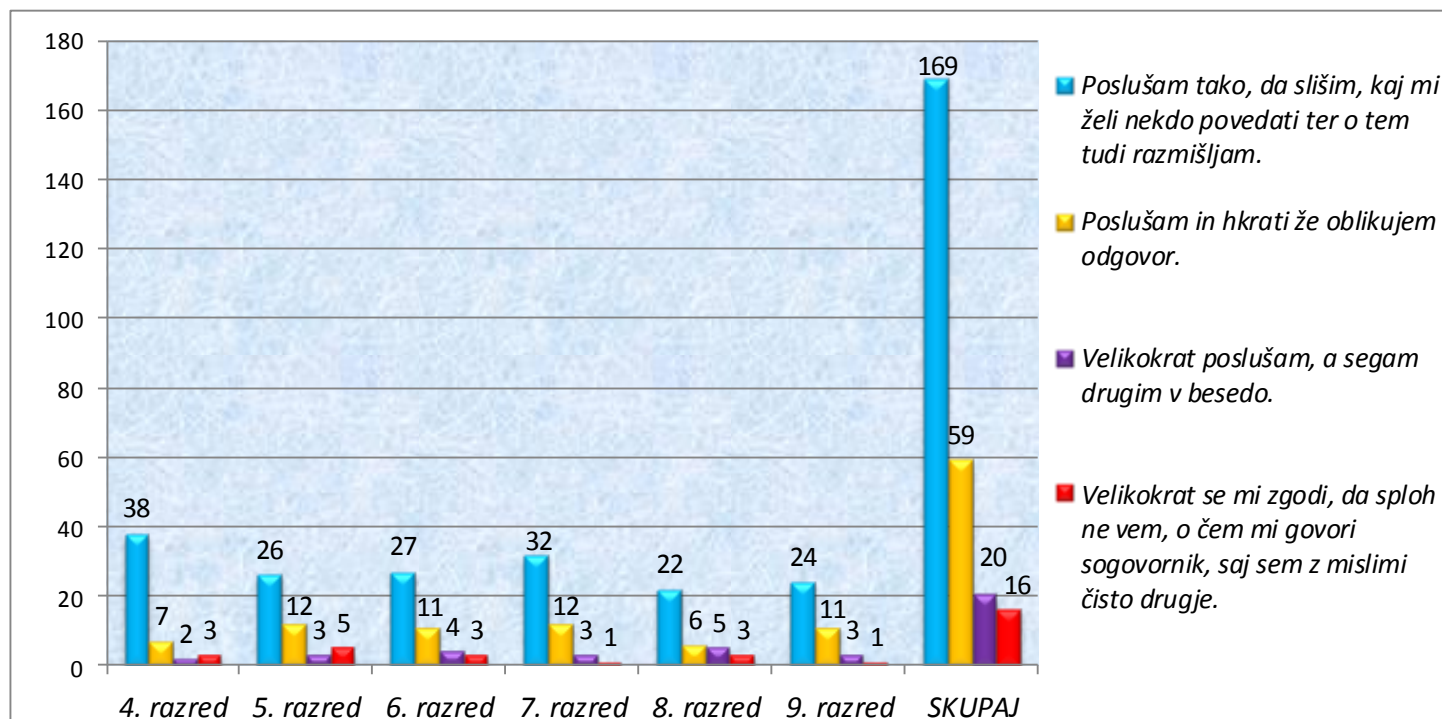
Graf 11 prikazuje mnenje učencev o tem, ali znajo in dovolj komunicirajo. Prišli smo do naslednjih rezultatov. Največ učencev (45 %) je mnenja, da znajo in dovolj komunicirajo. Presenetljiv je rezultat, da so bili učenci zelo kritični do sebe in zapisali odgovor, da bi lahko še več komunicirali. Takšnega mnenja je bilo 30 % učencev. Sledilo je število učencev, ki se niso znali opredeliti, ali znajo in dovolj komunicirajo, in sicer kar 13 %. To je presenetljiv rezultat, saj nismo pričakovali tako veliko neopredeljenih. Najmanj 12 %, pa je takšnih, ki so mnenja, da ne znajo in ne komunicirajo dovolj.

Zanimiv je rezultat, da so tisti učenci, ki so mnenja, da bi lahko še več komunicirali, starejši (3. triada), medtem ko so tisti, ki so prepričljivo odgovorili, da znajo in dovolj komunicirajo, učenci iz druge triade.

RAZISKOVALNO VPRAŠANJE 11

Ali znaš poslušati?

Graf 12: Mnenje učencev o tem, ali znajo poslušati

Iz Grafa 12 lahko razberemo, da je največ učencev (64 %) mnenja, da znajo poslušati in da slišijo, kaj jim nekdo želi povedati ter o tem tudi razmišljajo. Sledijo učenci, da poslušajo, a hkrati že imajo oblikovan odgovor za nadaljnje pogovarjanje, in sicer takšnih je 22 %. Najmanj pa je takšnih učencev, ki poslušajo in hkrati segajo v besedo (8 %), ter tisti, ki sploh ne vedo, o čem oseba govori, saj so z mislijo popolnoma drugje (6 %). Zanimivi so rezultati – ne glede, kateri razred učenci obiskujejo, vsi rezultati so podobni, tako v 4. kot v 9. razredu.

5. DISKUSIJA

Skozi analizo raziskovalnih vprašanj smo izpostavili določene cilje raziskovanja, in sicer koliko časa anketirani učenci namenijo različnim oblikam komunikacije, na kakšen način večina učencev komunicira s svojimi starši. Ali je res, da učenci v večji meri uporabljajo mobilni telefon oziroma internet kot obliko komunikacije s prijatelji ali starši? Ali je učencem pogovor življenjsko pomemben in zakaj jim je tako pomemben ter katera oblika komunikacije pogovor lahko nadomesti. Ali se učenci težko začnejo pogovarjati z neznano osebo in kako se ob tem počutijo. Usmerili smo se tudi na to, kakšno mnenje imajo učenci o svojem komuniciranju, ali sploh znajo in dovolj komunicirajo ter kako znajo poslušati druge osebe v pogovoru. Vsa ta vprašanja smo podkrepili s hipotezami.

Pri **prvi hipotezi** smo postavili trditev, da večina učencev danes več časa namenja modernim oblikam komunikacije kot tradicionalnim. Ugotovili smo, da največ učencev vsakodnevno komunicira s pomočjo mobilnega telefona, kar 55 %. Vsakodnevno uporablja televizijo 48 % vprašanih učencev in internet 44 % učencev. Na drugi strani pa prevladujejo med oblikami komunikacije, ki se jih učenci nikoli ali redko poslužujejo, stacionarni telefon, kar 58 %. 40 % učencev je mnenja, da nikoli ne uporablja radia. Prav tako veliko učencev (22 %) ne bere več knjig oziroma revij.

Rezultat ni presenetljiv, saj dobro vemo, da se današnji otroci in mladina v večini poslužujejo informacijsko-telekomunikacijske tehnologije. Tudi nebranje knjig in revij ter neposlušanje radia spada v moderno dobo mladih, saj lahko danes vse novice, članke, ki so zapisani v revijah in knjigah najdemo na internetu. Radio pa se še posluša samo kje v avtomobilih, pa še to so ga nadomestili poslušanje glasbe na USB, CD itd.

V literaturi prav tako lahko najdemo trditve, kjer je zapisano, da je elektronsko posredovano komuniciranje nepogrešljiv družbeni in komunikacijski medij v 21. stoletju (Ule, 2005).

V članku z naslovom Komunikacija in IKT med mladimi je bilo zapisano, da danes mladina in otroci veliko časa preživijo ob različnih IKT napravah. V primerjavi z našimi starši so ti mladost preživeli brez prisotnosti in uporabe IKT. Edini IKT medij je bil stacionarni telefon, pa še tega niso poznale vse družine. Danes so razmere zelo drugačne. Življenje brez vseh IKT medijev si sploh ne da več predstavljati. IKT spreminja ne samo naše delo, zasebne odnose, ampak tudi komunikacijo (Komunikacija in IKT med mladimi, 1. 7. 2012).

Hipotezo 1, ki pravi, da večina učencev danes več časa namenja modernim oblikam komunikacije kot tradicionalnim, lahko **potrdimo**.

V **drugi hipotezi** smo si postavili trditev, da večina učencev s svojimi starši komunicira osebno, s pogovorom v živo. Ugotovili smo, da večina učencev, ne glede na razred, ki ga obiskuje, največkrat s starši komunicira osebno. Takšnih učencev je bilo kar 87,5 %. Rezultat nas ni presenetil, saj smo hipotezo postavili iz lastnih izkušenj, saj doma s svojimi starši govorimo osebno, ko nam čas dopušča oziroma ko skupaj preživljamo čas.

Hipotezo 2, ki pravi, da večina učencev s svojimi starši komunicira osebno, s pogovorom v živo, lahko **potrdimo**.

Pri **tretji hipotezi** smo si postavili trditev, da večji delež učencev uporablja za komunikacijo s svojimi prijatelji mobilni telefon in internet kot pri komunikaciji s starši. Rezultati ankete so pokazali, da pri komuniciranju s starši 9 % učencev uporablja mobilni telefon in 1,5 % učencev SMS sporočila. 1 % pa je takšnih učencev, ki uporablja pri komuniciranju s starši internet. Pri komuniciranju s prijatelji pa 17 % učencev uporablja sinhrono komuniciranje (internet in s tem facebook, snapchat ...). 11 % učencev komunicira s prijatelji po mobitelu in 4 % učencev komunicira s pisanjem SMS-ov. Rezultat nas ne preseneča, saj smo pričakovali, da mladi med sabo uporabljajo več IKT tehnologije kot pri komuniciranju s starši. Zakaj je temu tako, pa smo mnenja, da so mladi bolj vešči IKT tehnologije kot starejše osebe.

Hipotezo 3, ki pravi, da večji delež učencev uporablja za komunikacijo s svojimi prijatelji mobilni telefon in internet kot pri komunikaciji s starši, lahko **potrdimo**.

Pri **četrthi hipotezi** smo si postavili trditev, da je večini učencem pogovor zelo pomemben in si ne predstavljajo življenja brez njega, saj s pomočjo njega rešujejo probleme. Z dvema raziskovalnima vprašanjama smo raziskali zgoraj zastavljeno trditev, in sicer smo ugotovili, da je kar 77 % vseh učencev mnenja, da jim je pogovor zelo pomemben, in sicer ne glede na razred, ki ga učenci obiskujejo. Prav tako smo ugotovili razlog, zakaj jim je pogovor zelo pomemben. Večini učencev zato, ker z njim rešujejo različne probleme, in sicer takšnega mnenja je bilo kar 53 %. Sklepamo lahko, da učenci vsakodnevne težave in probleme, s katerimi se srečujejo vsak dan v svoji dobi odraščanja in življenja, res rešujejo s pogovorom, s

svojimi starši oz. tistimi, ki jim zaupajo. Ob tem se seveda vsak razvedri, sprosti in ga lahko spravi v dobro voljo, saj vemo, da se ljudje najbolje odpremo s pogovorom.

Tudi pred tem je bila narejena raziskava na srednješolski populaciji, kjer je bilo ugotovljeno, da je zanje pogovor življenjskega pomena, je pa res, da med srednješolci ni bilo toliko poudarka, da s pogovorom rešujejo probleme kot med našimi osnovnošolci (Škrnički in Bek, 2005). Ta podatek je zanimiv in iz tega lahko sklepamo, da osnovnošolci v večji meri zaupajo staršem in se več z njimi osebno pogovarjajo kot srednješolci. Prav tako pa z njimi preživijo več časa kot srednješolci.

Hipotezo 4, ki pravi, da je večini učencev pogovor zelo pomemben in si ne predstavljajo življenje brez njega, saj s pomočjo njega rešujejo probleme, lahko **potrdimo**.

Pri **peti hipotezi** smo postavili trditev, da je večina učencev mnenja, da ustni pogovor ne more nadomestiti nobena druga oblika komuniciranja. Ugotovili smo, da je več kot polovica učencev, (55 %) mnenja, da lahko ustno komunikacijo nadomesti druga oblika komuniciranja. Z raziskovalnim vprašanjem, katera oblika lahko nadomesti ustni pogovor, je bilo 51 % učencev mnenja, da lahko ustni pogovor nadomesti mobilni telefon in pisanje SMS sporočil, 49 % pa komunikacija s pomočjo interneta (Facebook, Snapchat ...). Le 45 % pa je takšnih, da je ne more nadomestiti nobena druga oblika komuniciranja, večinoma so takšnega mnenja učenci iz 3. triade.

Dosedanje raziskave so pokazale enak rezultat na populaciji srednješolcev, ki so bili enakega mnenja, da pogovor lahko nadomesti druga oblika komuniciranja, in sicer s SMS sporočili (Škrnički in Bek, 2005). Sklepamo lahko, da je to enostavnejše za učence in dijake, saj pri IKT, kot je ga. Martina Šetina Čož zapisala, da nekateri ljudje celo raje komunicirajo prek računalniških medijev kot osebno, saj jim tehnologija omogoča selektivno samopredstavitve in posledično ustvarjanje boljšega vtisa na sogovorce (Komunikacija in IKT med mladimi, 1. 7. 2012). To pomeni, da niso tako sramežljivi in si upajo veliko več napisati, povedati, kot bi v živo na štiri oči naredili.

Hipotezo 5, ki pravi, da ustni pogovor ne more nadomestiti nobena druga oblika komuniciranja, lahko **ovržemo**.

Pri **šesti hipotezi** trdimo, da učenci radi spoznavajo nove ljudi in se začnejo brez težav pogovarjati z njimi. Z našo raziskavo smo ugotovili, da največ učencev, skoraj polovica (43 %) težko naveže stik z neznano osebo in se ob tem počuti neprijetno, nesproščeno ter ne vedo, kaj bi se z njo pogovarjali. Rezultat nas je zelo presenetil, da je toliko učencev mnenja in ima težave pri navezovanju stikov. Iz analize ankete je bilo tudi ugotovljeno, da je večina učencev, ki težko naveže stik z neznano osebo, mlajših. Menimo, da so razlogi v nezaupanju do neznanih oseb mogoče tudi v sami vzgoji, saj starši velikokrat otroke učijo, da se z neznanci ne smejo pogovarjati ter v samih osebnostih otrok. Starejši učenci so že bolj odprti, iščejo nove izzive, dogodivščine in s tem je povezan tudi rezultat, da imajo starejši učenci radi nova poznanstva.

Na tem mestu smo tudi ugotovili, da pomembno vlogo igra ne samo starost učenca pri navezovanju stikov z neznano osebo, ampak tudi spol učenca. Mlajši dečki (2. triada) težje navežejo stik z neznano osebo kot starejši. Pri dekletih pa je ravno obratno. Mlajša dekleta lažje navežejo stik z neznano osebo kot starejša. Mlajši otroci, predvsem fantje, so velikokrat bolj sramežljivi kot dekleta v istem obdobju. Kasneje pa je ravno obratno, dekleta postanejo sramežljiva, zaprta vase, se obremenjujejo s svojo samopodobo, kar je po našem mnenju vpliv obdobja odraščanja in vse to vpliva tudi na navezovanje stikov z neznanimi osebami.

Dosedanje raziskave pri dijakih pa so pokazale, da njim ni težko navezati stik z neznano osebo, ker bi bili ob tem nesproščeni ali sramežljivi, ampak pri njih gre za interes do te osebe, ali jih oseba zanima ali ne. Na podlagi tega se odločajo, ali bodo stopili v stik z njo ali ne (Škrnički in Bek, 2005).

Hipotezo 6, ki pravi, da *učenci radi spoznavajo nove ljudi in se začnejo brez težav pogovarjati*, lahko **ovržemo**.

Sedmo trditev smo si zastavili na podlagi kritičnega mišljenja učencev o njihovem znanju in količini komuniciranja. Ugotovljeno je bilo, da je večina učencev mnenja (45 %), da znajo in dovolj komunicirajo. Presenetil nas je rezultat, da je bilo kar 30 % učencev kritičnih do sebe, saj so mnenja, da bi lahko še več komunicirali, kar nekaj pa je takih, ki se niso znali oceniti in so ostali neopredeljeni. Ti so mnenja, da ne znajo komunicirati. Sklepamo lahko, da se učenci že zavedajo pomena komunikacije, kaj vse nam ta omogoča, pa vendar sami opazijo glede na tempo življenja in čas, v katerem smo, da nekatere oblike komunikacije izginjajo ali se ne

uporabljajo toliko. Prav tako pa vedo, da bi si za komuniciranje lahko vzeli še več časa, kot ga sedaj namenjamo.

Hipotezo 7, ki pravi, *da je večji delež učencev mnenja, da znajo in dovolj komunicirajo*, lahko **potrdimo**.

Pri **zadnji hipotezi** smo si postavili trditev, da učenci danes ne zanjo poslušati in velikokrat segajo drugim v besedo ali pa ne vedo, o čem sogovornik sploh govori. Hipotezo smo postavili na predpostavki, da se v šoli velikokrat ne posluša, ne ve, kaj se dela pri pouku, saj so učenci z mislijo drugje. Z raziskavo smo ugotovili, da je 64 % učencev mnenja, da znajo poslušati in da ob tem ne slišijo samo, kaj jim želi nekdo povedati, ampak o slišanjem tudi razmišljajo.

Hipotezo 8, ki pravi, *da učenci danes ne zanjo poslušati in velikokrat segajo drugim v besedo ali pa ne vedo o čem sogovornik sploh govori*, lahko **ovržemo**.

6. ZAKLJUČEK

Komunikacija je za posameznika izrednega pomena, pa naj bo to otrok, mladostnik ali oseba, v katerem koli življenjskem obdobju. Komunikacija nam je prirojena in tega nam nihče ne more vzeti, je pa še kako pomembno, da jo nadgrajujemo in ves čas uporabljamo, že zaradi naše osebne rasti na vseh področjih. V današnjem času je komuniciranje izrednega pomena, saj se zaradi vsega tempa življenja in časa, ki nam ga primanjkuje, na način komuniciranja in s tem posledično druženja z drugimi, sprostimo, razvedrimo in poskrbimo za boljše počutje.

Naša raziskava je pokazala, da veliko anketiranih učencev zna in dovolj komunicira, prav tako pa se nekateri zavedajo, da bi lahko še več in bolje komunicirali. Rezultat je razveseljiv, saj smo s tem pokazali, da se otroci in mladi zavedajo velikega pomena komuniciranja, in ne samo preko IKT medijev, temveč sta tudi pogovor in osebna komunikacija (77 %) v velikem ospredju. V družbi pa velja, da se otroci in mladi poslužujejo večinoma IKT tehnologiji ter pozabljajo na pogovor. Pogovor se večini učencem zdi pomemben in brez njega si ne bi znali predstavljati življenja, saj z njim rešujejo probleme, ki jih imajo, ter se ob njem razvedrijo, sprostijo in postanejo dobre volje. S svojimi prijatelji in starši govorijo osebno, res pa je, da v večji meri mobilni telefon in internet uporabljajo pri komuniciranju s prijatelji kot s starši. Učenci pa se težje začnejo pogovarjati z neznano osebo, saj se počutijo ob tem neprijetno in nesproščeno ter tudi ne vedo, o čem bi se pogovarjali.

Vseeno pa nas mora skrbeti, da je danes vedno več mlajših otrok, ki se že zelo zgodaj spoznajo z vso IKT tehnologijo, saj smo v obdobju, kjer je njen vpliv vedno bolj večji. Zavedati se je potrebno, da nam zaradi tempa življenja enostavno primanjkuje časa za komuniciranje in skupno druženje. To je potrebno ohranjati, saj je osebni pogovor najbolj pristna oblika komunikacije.

Menimo, da bo na to temo še veliko zapisanega in raziskanega. Mogoče bodo le strokovnjaki ugotovili in raziskali, zakaj otroci raje vzamejo telefon v roke in nekoga pokličejo, kot pa da gredo osebno do njega na pogovor, in zakaj jim je pogovor življenjsko pomemben, čeprav se otroci nagibajo k veliki uporabi informacijo-telekomunikacijski tehnologiji.

Zaključimo z ugotovitvijo, da učenci na Osnovni šoli Hudinja znajo in dovolj komunicirajo ter se v veliki meri kljub vsej tehnologiji poslužujejo primarne oblike komunikacije – osebnemu pogovoru.

7. LITERATURA

- Blažič, M. (2002). *Razsežnosti komunikacije*. Novo mesto: Visoka šola za upravljanje in poslovanje Novo mesto
- Jelenc, D. (1998). *Osnovna vedenja o komunikaciji*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta
- Škrnički, T. in Bek, P. (2005). *Komunikacija – način življenja mladih* (Raziskovalna naloga). Celje: Poslovno-komercialna šola
- Ule, M. (2005). *Psihologija komunikacije*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede
- Vec, T. (2005). *Komunikacija umevanje sporazuma*. Ljubljana: Sporazumevalni center za otroke
- Kaj je IKT. (2014). Pridobljeno 10. 1. 2016 iz: <http://www.portalosv.si/digitalna-pismenost/racunalniki-kot-orodje-za-storitev/>
- Komunikacija in IKT med mladimi. (2012). Pridobljeno 10. 1. 2016 iz: <http://znanje.splet.arnes.si/komunikacija-in-ikt-med-mladimi/>
- SSKJ. (b. d.). Pridobljeno 10. 1. 2016 iz: <http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>

PRILOGA 1

ANKETNI VPRAŠALNIK

Pozdravljeni!

V okviru raziskovalne naloge smo učenci 9. razreda OŠ Hudinja, Oskar Jekl, Mihael Arčan in Peter Dujaković, pripravili anketni vprašalnik na temo komuniciranja z naslovom Ali še znam komunicirati?

Rezultati ankete bodo anonimni in uporabljeni samo za izdelavo raziskovalne naloge.

NAVODILO: Pri vprašanjih odgovarjaš tako, da obkrožiš črko pred ustreznim odgovorom.

Spol: a) M b) Ž

Razred: a) 4. razred b) 5. razred c) 6. razred č) 7. razred d) 8. razred e) 9. razred

1. Koliko časa komuniciraš na spodaj naštet način (obkroži)?

TELEVIZIJA	1	2	3	4	5
RADIO	1	2	3	4	5
INTERNET	1	2	3	4	5
MOBITEL	1	2	3	4	5
STACIONARNI TELEFON	1	2	3	4	5
KNJIGE, REVIJE	1	2	3	4	5

LEGENDA:

1	NIKOLI
2	2–3 KRAT NA MESEC
3	1 KRAT NA TEDEN
4	2–3 KRAT NA TEDEN
5	VSAK DAN

2. Na kakšen način največkrat komuniciraš s starši?

- a) Osebno.
- b) Se pogovarjaš z njimi po mobitelu.
- c) S pisanjem SMS-ov.
- d) Po internetu.

3. Na kakšen način največkrat komuniciraš s prijatelji?

- a) Osebno.
- b) Se pogovarjaš z njimi po mobitelu.
- c) S pisanjem SMS-ov.
- d) Po internetu (facebook, snapchat ...).

4. S kom se največkrat pogovarjaš o osebnih in zaupnih stvareh?

- a) S starši.
- b) S prijatelji.
- c) S sestro/bratom.
- d) Z nikomer.

5. Ali je zate pogovarjanje zelo pomembno – tako da bi brez pogovarjanja težko živel?

- a) Da.
- b) Ne.

6. Kaj meniš, zakaj je zate pogovarjanje zelo pomembno?

- a) Ker s pogovorom uresničuješ svoje cilje.
- b) Ker s pogovorom rešuješ probleme.
- c) Ker me pogovor sprošča, razvedri in spravlja v dobro voljo.

7. Ali ti potrebo po ustnem pogovoru lahko nadomesti katera koli druga oblika komuniciranja?

- a) Da.
- b) Ne.

8. Če si na prejšnje vprašanje odgovoril z da, katera oblika komunikacije ti lahko nadomesti pogovor?

- a) SMS sporočila.
- b) Internet (e-mail, facebook ...).

9. Ali se težko začneš pogovarjati z neznano osebo?

- a) DA – počutim se neprijetno, nesproščeno in ne vem, kaj bi se pogovarjal.
- b) NE – saj rad spoznavam nove ljudi in se začnem brez težav pogovarjati.
- c) Odvisno, kako mi je oseba zanimiva.

10. Ali meniš, da mladi znamo in dovolj komuniciramo?

- a) Da.
- b) Ne.
- c) Lahko bi še več.
- d) Ne vem.

11. Ali znaš poslušati?

- a) Poslušam tako, da slišim, kaj mi želi nekdo povedati ter o tem tudi razmišljam.
- b) Poslušam in hkrati že oblikujem odgovor.
- c) Velikokrat poslušam, a segam drugim v besedo.
- d) Velikokrat se mi zgodi, da sploh ne vem, o čem mi govori sogovornik, saj sem z mislimi čisto drugje.

Hvala lepa za sodelovanje!

PRILOGA 2:

IZJAVA

Mentor (-ica), Tjaša Skrbinek, v skladu z 2. in 17. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom *Ali še znam komunicirati?*, katere avtorji so Mihael Arčan, Peter Dujaković in Oskar Jekl:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo (-ičino) dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu,
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na spletnih portalih z navedbo, da je nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju.

Celje, 3. 3. 2016

žig šole

Šola: Osnovna šola Hudinja Celje

Podpis mentorja(-ice)

Podpis odgovorne osebe